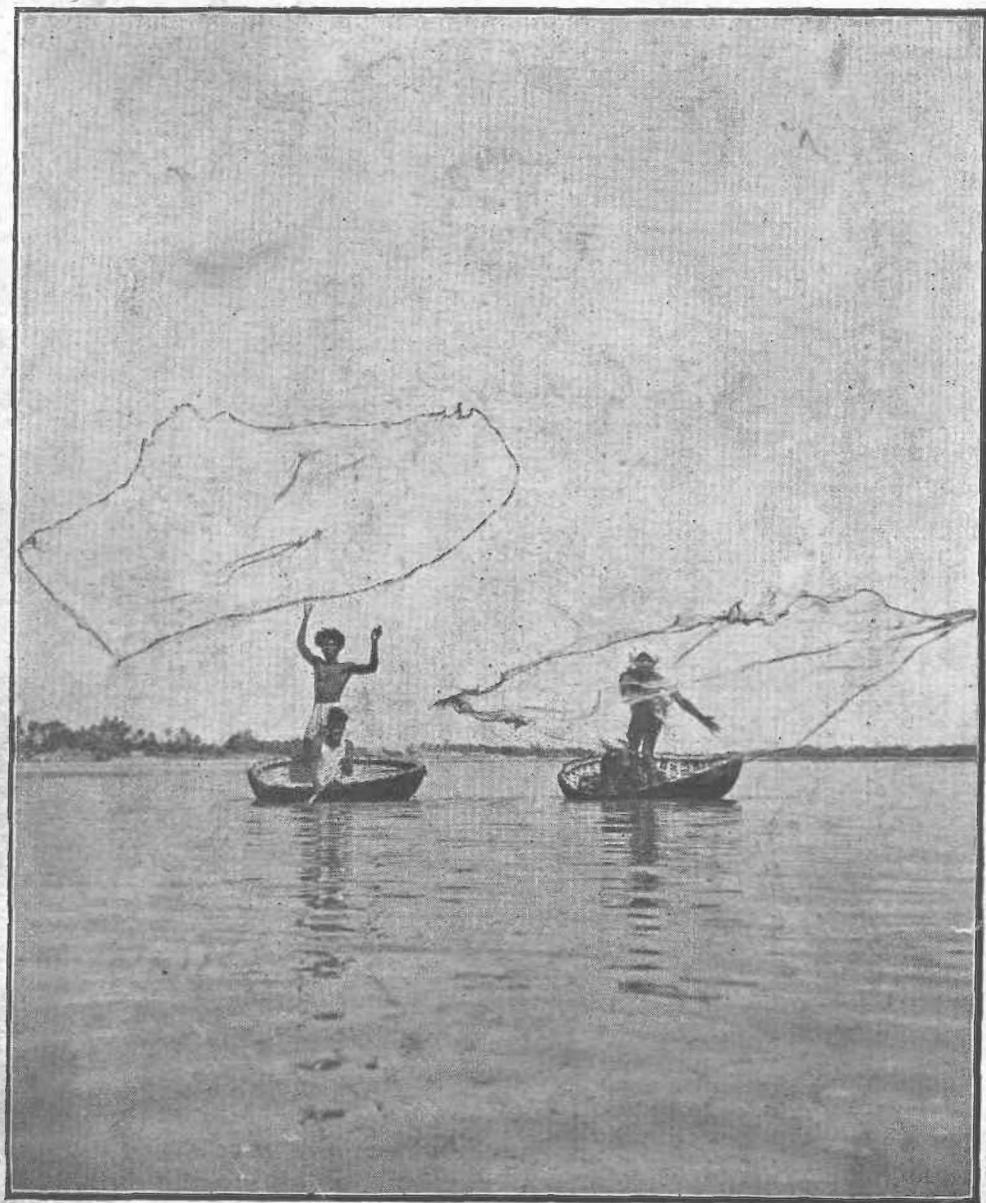

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st June

బహుమతి
హందినవ్యాఖ్య

మీనుల పంట

పండినవారు :
డి. అజంతాదేవి - చిత్రారు

అంతర్జాతీయ చలనచిత్ర మహోత్సవంలో దక్షిణభారత చలనచిత్ర నిర్మాతానికి మణిపూసగా
ఎన్నుకొనబడిన అనమాన చిత్రం. 30 థియేటర్లలో శతదినోత్సవాలూ, 3 థియేటర్లలో
రజతోత్సవాలూ చేసుకొన్న మేటి చిత్రం.

విజయ వారి...

హతాళ బైరవి

అర్జునుని - నాగి రెడ్డి ...చిత్రపాలనీ...డైరెక్షన్ - K.V. రెడ్డి, B.A. (Hons)

అపూర్వ కథా కల్పన: నేత్రవర్ణమైన ఛాయాగ్రహణం, కళా శిల్ప సంపద: వీనులవిందైన
శబ్దగ్రహణం, గానసుధ: అద్భుతమైన హాస్యం: సర్వాంగ సుందరమైన చిత్రం ఇది ఒకటే:

చిత్రాన్ని మరల చూసి ఆనందించండి

అజంతా చిత్రాలు

అనాడు వినాదే వ్రాసిన అజంతా చిత్రాల లోని స్త్రీలు అందగత్తెలు. ఆ అంద చందాలు ఆ కళాకోమలత్వాలూ ఈ నాటి మహిళాలోకంలో అరుదు. మాతృత్వానికి అర్హతనిచ్చే పరిపూర్ణారోగ్యం యీనాటి స్త్రీలలో లోపించింది. విడువకుండా 'ఆరుణ' వాడితే, ప్రత్యేకంగా స్త్రీలకు యేర్పడే గర్భసంబంధమైన రుగ్మతలు అన్ని తప్పక అంతరిస్తవి. పరిపూర్ణారోగ్యం లభ్యమౌతుంది.

ఆరుణ

గర్భాగ్రయ దోషాలను అద్భుతంగా నివారించి, ప్రతి స్త్రీకి మాతృత్వ గౌరవాన్ని కలిగించగల ఉత్తమ రసాయనము. (అన్ని మందుల పావులలోనూ దొరకును)

ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్

మదరాసు 17.

డోంగ్రే గారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు వృష్టినిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

తమిళంలో కూడా
“కి సి మా”

జులై నుండి వెలువడుతుంది

విడిప్రతి : సాలుచందా :

0-8-0

*

6-0-0

— వివరాలు : —

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడవళ్ళని :: మద్రాసు - 26.

నమ్మక !

...

అత్యుత్తమమైన బాయిలెట్ సబ్బులో
ఏమేమీ మీరు కావలెనంటారో, అవన్నీ
మైసూరు శాండల్ సబ్బులో
కలవని నమ్మకముగా చెప్పగలము

(ప్రతిచోట దొరుకును)

గవర్నమెంటు సోప్ ఫ్యాక్టరీ
బెంగుళూరు

పాఠకులకు శుభవార్త !

'చందమామ' లో సీరియల్ గా ప్రచురించిన అత్యుత్తమ కథ

“ఐదు ప్రశ్నలు”

పుస్తకరూపంగా వెలువడుతుంది

ముచ్చటైన ముద్రణ, అకర్షణీయమైన ముఖచిత్రం
48 పేజీలు :: వెల 6 అణాలు.

కావలసిన ప్రతులకు విజంట్టు మామూలు కమిషన్ మినహాయించుకుని పైకం పంపాలి.
విడిగా కావలసినవారు ఎనిమిదణాలు మనియార్డరుగానీ పోస్టల్ ఆర్డరుగానీ పంపవచ్చును.

పుస్తక విక్రేతలకు మంచి కమిషన్

వివరాలకు వెంటనే వ్రాయండి :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

వడవళ్ళని

మదరాసు - 26.

విశాలాంధ్రలో
మే 27-న విడుదల

జగదేవి

(తెలుగు)

డైరెక్టర్: ఆర్.ఎస్.మణి. స్టూడియో: నెపట్కూన్

చ మ్రి యా రి లీ జు

చందమామ

సంచాలక. డు:

'చక్రపాణి'

వచ్చేనెలనుండి చందమామ కొత్త సంపుటి ప్రారంభం కాబోతున్నది. కొత్త సంపుటి అనగానే ప్రతీక రూపురేఖలలోనూ, లోని విషయాలలోనూ మార్పులకోసం పాఠకులు ఎదురుచూస్తూనే వుంటారని మాకు తెలుసు. ఇందుకోసమే మేమూ యత్నిస్తున్నాము. ఈ సంచిక చివరి పేజీలలో టైప్ రైటింగ్ చిత్రసౌకర్య ప్రకటితమైంది. ముచ్చటైన ఈ బొమ్మ X అనే ఒక్క అక్షరంతో తయారైవుండటం పాఠకులు గమనించగలరు. ఇది ఒక ప్రత్యేక కళాశాఖ. ఇందులో అభిరుచి గల మా పాఠకులు కృషిచేసి, ఇటుపంటి చిత్రాలు మరెన్నో పంపుతారని ఆశిస్తున్నాము. ఈ సంచికలోనే 11 ఏళ్ల ఉదయశంకర్ వేసిన చక్కటి రేఖాచిత్రంకూడా చందమామ ఆదర్శాన్ని అందుకొన్నది. ఇలా ప్రత్యేకించి ఏ కళాశాఖకు చెందిన చిత్రాలైనా సరే కృషిచేసి పంపితే, పాఠకులకు ప్రోత్సాహమియ్యటంలో చందమామ ఎల్లప్పుడూ ముందంజ వేయటానికి సిద్ధంగానే వుంటుంది. ఈ తరుణాన్ని చందమామ చదువరులు వినియోగించుకొంటారని నమ్ముతాం.

సంపుటి 12

:: జూన్ 1953

:: సంచిక 6

మొక్క నాటిన ముదుసలి

ముగ్గురు బాలురు బాటను వస్తున్నారు.
వస్తూ వారలు వింత ఒకటి కన్నారు.
ఒక్క ముసలివాడొకడు బాటకొకప్రక్క,
కూర్చుని చక్క నాటుతున్నాడొక మొక్క.

'నేడే రేపా నేలను రాలే పండూ,
ఎందు కీతనికి ఈ దండుగవని మెండూ.'
అని బాలురు తమ మదిలో ననుకొన్నారు.
అనుకొని ఆ ముదుసలిపద్దకు చన్నారు.

'తాతా! తాతా! మొక్క నాటావెందుకు?
ఉండవు ఇంకెన్నాళ్ళో, శ్రమ నికెందుకు?
'రామా, కృష్ణా' అంటూ గడపక కాలం,
ఎందుకొచ్చినది నీకీక ఈ బంబాలం?

మేము అశపడినా ఉంటుందొక అర్థం.
మేము కష్టపడినా కాదంతట వ్యర్థం.
నికెందుకు శ్రమ?' అని వారసగా ముదుసలి
అన్నా 'దబ్బాయిలూ, వింత ఇది మిక్కిలి.
ఎవరూ శ్రమపడకుండా ఎట్లాగయ్యా!
మొక్క నాటకుండా పళ్ళెట్లాగయ్యా!
'మన శ్రమఫల మెప్పుడో అనుభవిస్తారు.
అని విజ్ఞులు మది ఎందుకు చింతిస్తారు?

రచన :
“బైరాగి”

అనగా బాలురు వెళ్ళిపోయిరటనుండి.
కడకు ముసలిమాటలు నిజమయినాయండి.
ముగ్గురిలో ఒక్కడు అనిలో చచ్చాడు.
నిటగండమై చచ్చెను రెండవవాడు.

మూడవబాలుడు చెట్టు ఎక్కి పడి చచ్చి,
ముదుసలిమాటలు నిజమైనవి ఎటువచ్చి.
ముసలివాని సంతతివారందరుకూడ,
చెట్టువల్ల సుఖపడ్డా రెంతో నీడ.

నా నాటిన మొక్కెదగి నీడలే చాస్తే
మూడు పూవులై, అరు కాయలై కాస్తే
నా పిల్లలు నా పిల్లల పిల్లలుగానీ,
సుఖపడితే చాలదా ఒక్కరవ్వేనీ ?
వారి చెట్టుల పళ్లు త్రుంచుకొంటారు.
అరగించి తాతయ్య నెంచుకొంటారు.
అంతకన్న నాకక వలసిన దేముంది ?
ఈ అదృష్టం ఎంతమంది కుంటుంది ?
ఇక కాలం అంటావా ? ఎవరికి ఎరుక ?
ఎవ్వరికుందో ఆయుస్సెంతటివరకు ?
పడుచువారమని మిడిసిపడేవారై నా
పిలుపాస్తే వెళ్లకతప్పదు ఎవరైనా ?

అ ట్ట మీ ది బొ వ్వు

వీరాధివీరుడైన ద్రుపదుణ్ణి అర్జునుడు పట్టెత్తెచ్చి, ద్రోణాచార్యునికి గురుదక్షిణగా సమర్పించాడని తెలుసుకొన్నాముకద !

అర్జునుడి పరాక్రమాన్ని గురువర్యుడు మెచ్చుకొవటం సహజమే. కాని, విడ్డూరమేమిటంటే, అర్జునునిపట్ల ఓటమిపొంది, పరాభవింపబడిన ద్రుపదుడే అతనిని ఎంతగానో మెచ్చుకొన్నాడు !

పైగా, ద్రుపదురాజు ద్రోణునిపైన పగబూనాడు. 'ద్రోణుని చంపగల కుమారుణ్ణి, అర్జునుని వరించటానికి తగిన కూతురుని కన్నతరువాతగాని మళ్ళీ రాజ్యం చేకొనను' అని ప్రతిజ్ఞపట్టాడు.

గంగాతీరాన వున్న ఋషులకు తన ప్రతిజ్ఞ వెల్లడించగానే, వారు 'పుత్ర కామేష్టియాగం' చేయుమని సలహా ఇచ్చారు. ఆప్రకారం యాగానికి అవసరమైన పరికరాలన్నీ సమకూర్చుకొని, వేదోక్తవిధిగా క్రతువు జరిపించాడు ద్రుపదుడు.

యాగమంతా పరిపూరించేసి, చివరకు, పూర్ణాహుతి సమర్పించే సమయాన, తేజస్వి ఐన కుమారుడు అస్త్రశస్త్రాలతో, కవచకుండలాలతో ఉద్భవించాడు ! అప్పుడు అశరీరవాణి "రాజా ! వీడే నీవు కోరుకొన్న కుమారుడు ధృష్టద్యుమ్నుడు !" అని పలికింది.

తరువాత స్వయంగా, అగ్నికుండంలోనించి అగ్నిదేవుడే ప్రత్యక్షమై విరుట నిలచాడు. అతని చేతులలో ఒక స్త్రీశిశువు ఉన్నది. బంగారు బొమ్మలాగా వుండే ఆ శిశువును అగ్నిదేవుడు ద్రుపదుని చేతికిస్తూ 'నీవు కోరుకొన్నటువంటి కన్య ఈ ద్రౌపదే' అని చెప్పి, అంతర్హితుడయ్యాడు.

ద్రుపదుడు తలపెట్టిన పుత్రకామేష్టియాగం ఇలా దిగ్విజయంగా నెరవేరిన తరువాతనే తిరుగా ఆయన తన పాంచాలరాజ్యం ప్రవేశించాడు. అరణ్యవాసం చేసి వచ్చిన తమ ప్రభువు మళ్ళీ వచ్చినందుకు రాజ్యంలో ప్రజలందరూ సంతోషంతో ఉత్సవాలు చేశారు. పరప్రసాదంగా పుట్టిన ధృష్టద్యుమ్నుడూ, ద్రౌపదీ దినదినప్రపర్థమాన మపురూ వచ్చారు. ధృష్టద్యుమ్నుడు వీరుడుగానూ, ద్రౌపదీ రూపసిగానూ పేరు పొందారు.

లంచగొండి

కొశినగరాన్ని బ్రహ్మదత్తుడు పరిపాలించే కాలంలో ఒకప్పుడు, బోధినత్తుడు అస్తాన క్రయాధికారిగా ఉంటావుండేవాడు.

క్రయాధికారి అంటే రాజ్యానికి అవసరమైన వస్తువాహనాలు అవ్వీ నాణ్యంచేయటంలోనూ, వాటి విలువకట్టడంలోనూ నేర్పు కలవాడన్నమాట.

బోధినత్తుడు, కాశీరాజ్యానికి కావలసిన యేనుగులనూ, గుర్రాలనూ, వెండి బంగారాలనూ పరీక్షచేసి, విలువకట్టి, తన అంచనా ప్రకారం, ఆ బంతువులనూ వస్తువులనూ తెచ్చిన యజమానులకు డబ్బు చెల్లించుతూ వుండేవాడు.

ఐతే, కాశీరాజు ఐన బ్రహ్మదత్తుడు పరమ లోభి కావటంచేత, బోధినత్తునిగురించి అపొహ ఒకటి కలిగింది : “ఈ క్రయాధికారి ప్రతివస్తువుకూ బోలెడంత ధర పెట్టేస్తున్నాడు. ఇలాఐతే, త్వరలోనే నా రాజ్యం

దివాలా తీస్తుందే!” అని అనుకొన్నాడు తన మనసులో.

ఇలా అనుకొని, కిటికీతలుపు తెరిచి, ఒకసారి పెరట్లోకి చూచాడు. అక్కడవుండే పరిజనంలో ఒకనిమీద రాజుదృష్టి పడింది. ఇకేముంది?—అలోచనాలేదు, ఏమీలేదు. వాడిని పిలిపించాడు. వెంటనే బోధినత్తుడి సొసంలో, ఊరూ పెరూ లేని ఆ అమాయకుణ్ణి నియమించాడు.

ఆ కొత్తవాడు బుద్ధికుశలతపల్ల వస్తువులు క్రయంచేయటంలో యుక్తిచేసి, తనకు లాభపాటిగా వ్యవహరిస్తాడని రాజు ఆశ. ఐతే, ఇప్పుడు కొత్తగా వచ్చిన క్రయాధికారి పట్టే తెలివితక్కువ దద్దమ్మ.

ఈ అధికారికి ఆసలు వస్తుతత్వంకాని, నాణ్యంకాని, దాని విలువకాని ఎంత మాత్రమూ తెలియదు. అందుచేత, ఏనుగులూ, గుర్రాలూ, వస్తుసామగ్రి వేరం

గుర్రాలను తిసుకుని కాశీరాజు వద్దకు వచ్చాడు. వెంటనే రాజు తన ఆస్థాన క్రయాధికారికి కబురంపించి, ఆ గుర్రాలను నాణ్యంచేసి విలువకట్టమన్నాడు.

క్రయాధికారి వచ్చి, ఐదువందల గుర్రాలనూ పరిక్షించాడు. "దీనికేముంది!—ఒక కుంచెడు బియ్యమిచ్చి ఆ ఆసామీని పంపించివేయండి. గుర్రాలను సాలలో కట్టివెయ్యండి" అని తడుముకోకుండా ఉత్తరువులు జారీచేశాడు.

దేవుడా అంటూ అశ్వవర్తకుడు మరలి పోయాడు. ఐతే—అతను, అందరిలాగా ఇంటిదారి పట్టలేదు. తిన్నగా, పూర్వపు క్రయాధికారి అయినటువంటి బోధిసత్వుని వద్దకు వెళ్ళి, తన గోడు వలపాసుకొని, సలహా చెప్పమని కోరాడు.

అప్పుడు బోధిసత్వుడు సంగతి సందర్భాలన్ని విని, "అబ్బాయీ!—ఒక పనిచెయ్యి. అధికారిని తృప్తిపరిచేటందుకుగాను ముందుగా అతనికి లంచమియ్యి. తరువాత ఇలా ప్రశ్నించు : 'బాబయ్యా!—నా గుర్రాలకు తమరు కట్టిన విలువ—కుంచెడు బియ్యమూ—చాలా ఖచ్చితంగానే వున్నది. ఐతే, కుంచెడు బియ్యానికి విలువ ఎంతో

చేయవలసినవస్తే తన బుద్ధికి ఏమితోస్తే అది చెప్పి అడగటమే తప్ప, ఒక సరిఅయిన వద్దతీ, అంచనా, ఉండేదికాదు. అందువల్ల వస్తువులు తెచ్చే వర్తకులకు తరచు నష్టమే కలుగుతూవుండేది.

నష్టమేకలిగినా, కొనేది రాజుకొలుపులోని అధికారి కావటంచేత, మారుమాటాడలేక, ఇచ్చిందేదో వుచ్చుకుని, ఇంటికిపోయేవాళ్ళు. వర్తకులు బేరంలో అన్యాయం జరిగిందని కాని, నష్టవత్తామనిగాని పైకి చెప్పకోవటానికి ఏదీ లేకపోయేది.

ఒకరోజున ఉత్తరదేశంనంచి ఒకానొక అశ్వవర్తకుడు ఐదువందల మేలుబాతి

ఆ విషయం తమరు దర్బారులో ప్రభువుల
విదటనే సెలవిప్పించగలరా!’ అని. ఆ
క్రయాధికారి ఇందుకు అంగీకరిస్తే, రేపు
అతనిని రాజువద్దకు తీసుకపో. ఆ సమ
యానికి నేనూ అక్కడికి వచ్చి, తక్కిన
సంగతి చూచుకొంటా” అంటూ సలహా
చెప్పి పంపాడు.

బోధిసత్వుడు చెప్పినట్లుగా, ఆ ఆశ్వ
వర్తకుడు వెంటనే క్రయాధికారివద్దకు
పోయి, రెండవకంటికి తెలియకుండా అత
నికి తగినంత లంచమిచ్చి, ప్రశ్నవేశాడు.

క్రయాధికారి సంతోషంతో మునిగిపోయి,
“అ—దానికేముంది! అదొక పెద్దప్రశ్న?
రాజుకు నేను సమాధానంచెప్పి సద్దిప్పుచ్చు
తాలే” అన్నాడు.

మరునాడు దర్బారు కిటకిటలాడుతూ
వుంది. మంత్రిపుంగవులు, ముఖ్యోద్యోగులూ
సమావేశమయ్యారు. రాజుకొరికపైన బోధి
సత్వుడుకూడా వచ్చాడు.

రాజుయెడట ఆ ఆశ్వవర్తకుడు ‘ప్రభూ!-
నాబదువందల గుర్రాలకూ ఒకకుంచెడు
బియ్యం విలువకట్టడం, చాలా మెచ్చుకో
తగిందే. ఐతే, నాకు కలిగిన చిన్నసందేహం
ఒకటి వున్నది: ఆ కుంచెడు బియ్యానికి

విలువ ఎంత అని?’ అంటూ మనవి
చేసుకొన్నాడు.

ఇంతవరకు నడిచిన కథ రాజుకు
ఏమీతెలియదు. అందుచేత అమాయకంగా
“క్రయాధికారి!—బదువందల గుర్రాల
విలువ ఎంత కట్టావు?” అని అడిగాడు.

“కుంచెడు బియ్యమండి ప్రభూ!”
అన్నాడు క్రయాధికారి.

“బేవ్. బాగా వుంది. బదువందల
గుర్రాల ఖరీదూ కుంచెడు బియ్యం విలువ
ఐతే, ఒక కుంచెడుబియ్యం విలువ ఎంత?”
అని మళ్లీ ప్రశ్నవేశాడు. ఈ ప్రశ్నకు అస్థాన
క్రయాధికారి ఆలోచన అనే మాట లేకుం

దానే, “కుంచెడు బియ్యం విలువ యేముంది ప్రభూ!—కాశీరాజ్యమూ, ఇరుగు పొరుగు సామంతరాజ్యాలూ కలిపితే ఎంత విలువ వుంటుందో, అంత విలువ!” అనేశాడు.

విడ్డూరమైన ఈ జవాబు విసటంతోనే, మంత్రులూ, పరివారమూ, దర్బారులోని ప్రముఖులూ అంతా జేజేలుకొట్టి, పొట్టలు చెక్కలయేటట్టు నవ్వుటం ప్రారంభించారు. వాళ్ల కోలాహలధ్వనులతో దర్బారంతా ప్రతిధ్వనించింది!

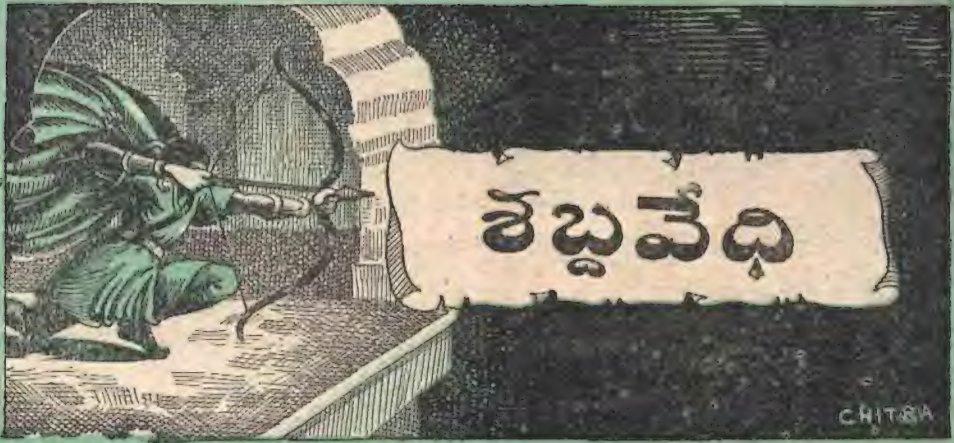
వారంతా క్రయాధికారిని చూచి,—

“రాజ్యాలకు విలువ నిర్ణయించటం అసాధ్యమని అనుకుంటూ పచ్చాము. కాని, కాశీరాజ్యమంతాకలిపి ఒక్క కుంచెడు బియ్యమే ఖరీదుచేస్తుందని ఇప్పుడుకదా తెలిసింది!! అహ! ఏమీ తెలివితేటలండి క్రయాధికారిగారూ! అస్త్రాసంలో ఉండ తగిన ఉద్యోగివయ్యా!!” అంటూ గేలి చేయసాగారు.

అప్పుడు బోధిసత్వుడు ముందుకువచ్చి, “అక్రయాధికారి చెప్పినది పరమసత్యం. అందులో విడ్డూరమేమీ లేదు. అతనిని పరిహసించకండి. ఐదువందల గుర్రాలూ ఒక కుంచెడుబియ్యం విలువ అన్నాడు. ఒక కుంచెడుబియ్యం విలువ కాశీ రాజ్యమూ, సామంతరాజ్యాలూ కలిపినంత అని చెప్పాడు. దీన్నిబట్టిచూస్తే అ ఐదు వందల గుర్రాల విలువ, కాశీరాజ్యమూ సామంత రాజ్యాలూ కలిపినంత అని తేలు తున్నదికద. అయిన గుర్రాలకు కట్టిన విలువ చాలా న్యాయంగా వున్నది” అని చెప్పాడు.

బోధిసత్వుని మాటలకు అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. తరువాత నిజానిజాలు బయటపడినై. అప్పుడు కాశీరాజు కళ్ళు తెరిచి, పరిస్థితులు గ్రహించి, ఈ క్రయాధి కారిని తొలగించి, మళ్ళీ బోధిసత్వుని మూమూలు పదవిలో నియమించాడు.

[గిరికొటా ఆధిపతి భీమవర్మ తండ్రిని చంపి కొడుకును పెంచాడు. యుద్ధానికి వెళ్ళి సైనికుల కొరకు కబురంపగా వున్న సైన్యమంతా తరలిపోయింది. ఈలోపు ఇక్కడ గుప్తశత్రువులు తలెత్తి అతని బంటునొకనిని బలిగొన్నారు. ముందు చదవండి-]

భీమవర్మా, అతని సైనికులూ, ఆరాత్రి రాంసగర్లో హాయిగా నిదురపోయారు. వేకువజామునే లేచి భీమవర్మ తన వ్యవహారాలు చూచుకొనసాగాడు. అతడు చాలా కరుకుమనిషి. నయానో, భయానో, పని నెరవేర్చుకపోవటం అతనికి పరిపాటి.

ఆరేజు ఉదయం విజయవర్మ, సైనికులతో రాంసగర్ చేరుకొనేటప్పటికి భీమవర్మ తన విడిదిలోని ఒక గదిలో కూర్చొని ఉన్నాడు. ఆ గదిలో పన్నెండేళ్లవాడిలా కనపడే ఒక కుర్రవాడుకూడా ఉన్నాడు.

ఇంతలోనే విజయవర్మ గుర్రం దిగి హడావుడిగా ప్రవేశించాడు. భీమవర్మ

తలెత్తిచూసి 'విజయా! నువ్వెలా వచ్చావు? రామసింగు ఏమయ్యాడు?' అని అడిగాడు. విజయవర్మ నమస్కరించి, లేఖ తీసి ఇచ్చి 'ఇది చదువుకోండి. అంతా మీకే తెలుస్తుంది' అన్నాడు. ఆ లేఖ చదివేసరికిల్లా భీమవర్మ ముఖం కోపంతో ఎరబారింది. 'ఏదో పాటనుగురించి వ్రాసిఉంది దీనిలో. అది నిపుకూడా చదివావా?' అని విజయవర్మను అడిగాడు. విజయవర్మ తలఁచాడు.

'దాంట్లో మీ తండ్రిని సోమశర్మ చంపినట్టో ఏదో రాసిఉందటగా?' అన్నాడు భీమవర్మ. 'నేనే పాపం ఎరుగనన్నాడు సోమశర్మగారు' అని బదులు చెప్పాడు.

'చందమామ'

విజయవర్మ. 'అలాగా, సరే, నేను తీరికగా ఈ విషయాలన్నీ చెబుతాలే నీకు ఎప్పుడో ఒక సారి. అప్పుడు చండిదాసు చంపాడని అనుకొన్నారు జనులంతా. ఇతే కాలం కలిసి రాలేదు. అందువల్ల ఏమీ చేయటానికి వీలు లేకపోయింది. సరే, నేనొక లేఖ రాసి ఇస్తాను. చలిది గుడిచి, నీవు అది తీసికొని వెంటనే తిరిగిపో.' అన్నాడు భీమవర్మ.

అప్పుడు విజయవర్మ 'లేఖ ఇంకెవరి చేతికన్నా ఇచ్చి పంపించండి. నన్నుకూడా మీవెంట యుద్ధానికి రానివ్వండి' అన్నాడు.

కాని భీమవర్మ ఇందుకు ఒప్పుకోలేదు. ఆయన ఉత్తరం రాసేలోపుగా విజయ

వర్మ చలిది తీససాగాడు. ఇంతలో అతని చేతినెవరో తాకినట్టనిపించింది. ఒక లేత గంతుక అతని చెవిలో గుసగుసలాడింది : 'తూరుపుకొండకు త్రోవ చెబుతావా అబ్బాయి!' అని. 'గిరికోట త్రోవనే వెళ్ళు. ఏటిని చేరుకొంటావు. అక్కడ కనుక్కుంటే తెలుస్తుంది.' విజయవర్మకూడా మెల్లగా సమాధానం చెప్పాడు. ఇదంతా తృటిలో జరిగిపోయింది. విజయవర్మ మళ్ళీ తలెత్తి చూచేటప్పటికి ఇంతసేపటినుంచీ గదిలో కూర్చోనిఉన్న కుర్రవాడు లేడు.

'ఆ కుర్రకుంకా నన్ను 'అబ్బాయి!' అని పిలిచింది. సరే, వీడివని పట్టకపోతా నటలే' అనుకొన్నాడు విజయవర్మ.

కొంతసేపటికి లేఖ వ్రాసి ఇచ్చాడు భీమవర్మ. అది తీసికొని విజయవర్మ గిరికోటకు మరలాడు. అతనలా వెళ్ళాడో లేదో, కోస ల్పారు సామంతులలో ఒకడైనటువంటి చంద్రదుర్గాధిపతినుంచి భీమవర్మవద్దకు ఒకదూత వచ్చి, ఉదయంనుంచే యుద్ధం మొదలయ్యిందని, భీమవర్మ సాయం అత్యవసరమనీ చెప్పాడు.

కాని భీమవర్మ అతను చెప్పింది వినే స్థితిలో లేడు. 'కరుణ ఎక్కడకు

పోయింది? ఏదీ, ఆ అమ్మాయి ఏదీ?' అని అరుస్తున్నాడు. ఇది విని ఒకడు 'ఏ అమ్మాయండీ? ఇక్కడ అమ్మాయి లేవరూ లేనిదే?' అన్నాడు. 'ఇప్పటిదాకా నావెంట ఒక కుర్రాడు లేడా? అతనేరా మూర్ఖుడా!' అన్నాడు భీమవర్మ. 'సరే, అతన్ని మీరు కరుణాకరా!' అని పిలచారే. అతను ఒక అరగంటముందే గుర్రమెక్కి వెళ్ళాడు' అన్నాడు నారాయణ అనేఅతను.

'అయితే నిలబడి చూస్తారేం? నారాయణా! నీవు సైనికులను తీసుకుని ఆ అమ్మాయిని వెంబడించి పట్టుకో. తీసుకెళ్ళి గిరికొటలో ఉంచు. లేకపోతే నీకు తెలుసుగా?' అని గర్జించాడు భీమవర్మ. వెంటనే నారాయణ ఒక ఆరుగురు సైనికులను తీసుకొని కరుణాకరుణ్ణి వెంబడించసాగాడు.

ముందుబయలుదేరినవిజయవర్మ గిరికొట వద్దనున్న ఊబి సమీపించేసరికి తొడలవరకు కూరుకుపోయిన ఒక గుర్రం కనుపించింది. రౌతుకూడా దగ్గరలోనే ఎక్కడో ఉంటాడని అనుకొంటూవుండగానే అతనికొక కుర్రవాడు కనుపించాడు. తాను భీమవర్మవద్ద చలిది గుడుస్తున్నప్పుడు తూరుపుకొండకు త్రోవ అడిగిన కుర్రవాడు అతనే. ఊబిలో దిగబడి

చనిపోతున్న గుర్రం అతనిదేనని వెంటనే గ్రహించి విజయవర్మ అతన్ని తనవెంట రమ్మన్నాడు. అతనినికూడా తనగుర్రంమీద కూర్చోపెట్టుకున్నాడు.

ఇలా కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత 'నీ పేరేమిటయ్యా,' అని అడిగాడు. 'నాపేరు కరుణాకరు'డని ఆ కుర్రవాడు బదులు చెప్పాడు. 'భీమవర్మ నీకేమోతాడు?' 'నాకేమీ కాదు. తన స్వార్థంకోసం బలవం తాన నన్ను బంధించాలని చూశాడు. అతని చేతికి చిక్కానంటే నాకు మూడిందన్న మాటే. అందుకనే తూరుపుకొండకు పోతున్నా నబ్బాయి!' అన్నాడా కుర్రవాడు.

'మళ్ళీ 'అబ్బాయీ!' అంటావు? నీకేమి బుద్ధిఉందా, లేదా? నేను నీకంటే చిన్నవాడినా? ఐనా నీవు భీమవర్మవద్దనుంచి పారిపోతున్నావు. నీకు సాయంచేసినట్టు ఆయనకు తెలిసిందా, నాక్కూడా మూడు తుంది. లేనిపోని గొడవ నాకెందుకు?' అన్నాడు విజయవర్మ. ఇది విని ఆ కుర్రవాడు అతనిని దీనంగా వేడుకొనసాగాడు.

విజయవర్మకు జాలివేసి 'నీకేమీ భయం లేదు. నిప్రాణానికి నాప్రాణం అడ్డువేస్తా' నని చెప్పి అభయమిచ్చాడు. అతను అలా పలికాడోలేదో, వెనుకనుంచి వారికి స్పష్టంగా

కేకలు వినిపించాయి. కాని అప్పటికే వారు ఇద్దరూ రేపువద్దకు వచ్చేశారు.

విజయవర్మ కేకవేయగానే పడవవాడు వచ్చాడు. కరుణాకరుణ్ణిచూచి 'ఇతనెవ'రని అడిగాడు. 'నాచుట్ట'మని విజయవర్మ చెప్పగా, ఒక్కసారి ఎగాదిగా చూచి నవ్వు సాగాడు. కాని విజయవర్మ కోపపడేటప్పటికి బలవంతాన నవ్వు ఆపుకొన్నాడు.

ఐతే, ఆ పడవవాడు విజయవర్మను మామూలు రేపులో దించలేదు. ఇది విజయవర్మకు వింత గొలిపింది. కారణం అడిగేటప్పటికి పడవవాడు సైగచేశాడు. ఎదురుగా ఉన్న ఒక చెట్టుకొమ్మలపైన బాణం ఎక్కు పెట్టి గురిచూస్తున్నమనిషి 'ఎవరా వస్తున్న'దని కేకవేశాడు.

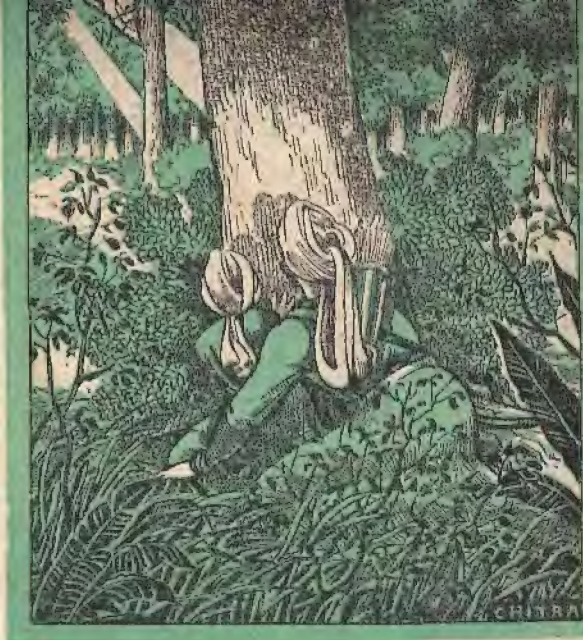
'ఎవరైతే నీకేం?' అని విజయవర్మ తిరుగుకేక పెట్టాడు. 'ఇతడు విజయవర్మ. మరెవరో కాద'ని పడవవాడు కేకపెట్టేలోపలే బాణం రయ్యిన వచ్చి విజయవర్మ గుర్రం గుండెల్లో నాటింది. ఈసందట్లో కరుణాకరుడు ముందే దూకి గట్టెక్కాడు. కాని విజయవర్మకూడా దూకేలో పలే గుర్రం పడిపోవటం, పడవ తల్లక్రిందులై విజయవర్మ నీటిలో పడటం జరిగింది.

ఎలాగో తిప్పలుపడి విజయవర్మ ఒడ్డెక్కిం దాకా కరుణాకరుడు పాపం, కదలలేదు. అక్కడ అడవి దట్టంగా ఉంది. ఇద్దరూ ఒక్క క్షణమైనా అగకుండా పరుగెత్తారు. కాని కొద్దిసేపట్లోనే కరుణాకరుడు అలిసి పోయి కుంటసాగాడు.

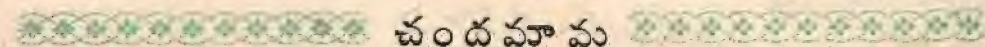
అప్పుడు విజయవర్మ కరుణాకరుడికి ఊతమిచ్చి నడిపించాడు. కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత విజయవర్మ చటుక్కున ఆగి అన్నాడు : "నిన్నుచూచి పడవవాడు ఎందుకు సవ్యాపుకోలేకపోయాడో నాకిప్పుడు అర్థమౌతున్నది. నివలా బక్కగా, బలహీనంగా, సుకుమారంగా ఉండటంచూచి అడవిల్లవనుకున్నాడు." "లేదు, లేదు" అన్నాడు కరుణాకరుడు సిగ్గుపడుతూ. "అలా అనకు. నిన్నుచూసి ఎవరైనా అడవిల్లవనే అనుకుంటారు. అతని తప్పేమీ లేదు!" అన్నాడు విజయవర్మ.

ఇలా కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి ఒక లేడివారి ఎదుటినించి పరుగులిడుతూవచ్చి రివ్వన దూసుకపోయింది. ఇంతవరకూ విజయవర్మ, కరుణాకరుడూ తాపిగానే నడుస్తున్నారు. కాని ఇది చూడగానే విజయవర్మకు అనుమానంతట్టింది. ఒక పాడుగాటి

చెట్టు ఎక్కి చూచేటప్పటికి ఏటికి ఇవతల ఒడ్డున ఏదో కదులుతున్నట్టు కనుపించింది. అనుమానం రూఢిఅయింది. ఇద్దరూ మళ్ళీ ముందుకు సాగి కొంతదూరం పోయి, గిరికోట అరణ్యంలో అవతల కొన చేరుకోబోయారు. ఇంతలో ఏదో అలికిడి అయింది. విజయవర్మ వెంటనే ఒక చెట్టు చాటున దాగాడు. కరుణాకరుడి కిది ఎంత మాత్రం అర్థంకాలేదు.

'హమ్!' అని విజయవర్మ వేలితో సైగ చేశాడు. వారికొక పందగబాల దూరంలో ఒక చెట్టుమీద ధనుర్పాణాలు చేపట్టివున్న ఒకమనిషి నిలచి, సలుదిక్కులా

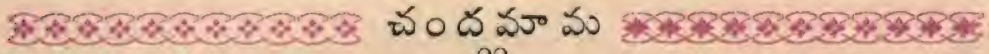
పంట అయినట్టుంది. పంట చేస్తున్న మనిషి ఈల వేయగానే చుట్టుపక్కల ఎక్కడినించి వచ్చారో, మరి ఒక ముప్పయి నలభైమంది బిలబిలలాడుతూ పళ్ళాలు పట్టుకొని వచ్చారు.

వారందరూ కూచున్నతరువాత రాజసం ఉట్టిపడుతున్న ఒక మనిషి వచ్చి కూర్చున్నాడు. వైఖరినిబట్టి చూస్తే అతడే వారినాయకుడిలా కనుపించాడు. 'అబ్బాయిలూ, త్వరగా కానివ్వండి. త్వరగా పడ్డించు ధనపాల్! చిన్నపని ఒకటిఉంది చేయవలసింది' అన్నాడు ఆవ్యక్తి. భోజనాలై పోయేటంతలో ఒక బాణం రిప్పున వచ్చి పాడుబడిన కట్టడపు గోడకు తగిలి ముక్కలు ముక్కలై క్రిందపడింది. ఇది ముందే అనుకొనిన సంజ్ఞకామోసు. ఎందుకంటే ఇది చూచినవెంటనే ఎక్కడివాళ్ళక్కడ చేతులు కడుక్కొని లేచారు. నాయకుడు అందరికంటే ముందే ధనుర్పాణాలు చేపట్టి అన్నాడు—

'అబ్బాయిలూ! భీమవర్మో, లేక అతని బంటులో మరి కొందరు చిక్కారు. జ్ఞాపకముంచుకొండి. దిక్కులేక చచ్చిన అభయవర్మ ఒక్కడిదే కాదు. ఇంకా

పరికిస్తున్నాడు. 'ఎడంప్రక్కగా తప్పకొని పోదాం పద' అన్నాడు విజయవర్మ. వారలా కొంతదూరం వెళ్ళారు. ఆ ప్రదేశమంతా విజయవర్మకుకూడా క్రొత్తగాఉంది. అందు వల్ల జాగ్రతగా ముందుకు సాగుతున్నారు.

ఇంతలో ఒక గొంతుక ఏదో పాట ఎత్తుకుంది. ఇద్దరూ ఆగిపోయారు. చూస్తే వారికి ఎదురుగా ఒక కందకం ఉంది. పక్కనే పాడుబడిన కట్టడం ఒకటి ఉంది. అక్కడే ఒక పాయి్యకూడా రాజుతూఉంది. దొంగల వేషంలోవున్న ఒక మనిషి పాయివద్ద కూర్చొని ఏదో పాడుతున్నాడు. ఇంకా ఒక రిద్దరు దగ్గరలోనే పండుకొని ఉన్నారు.

ఎంతమందిదో మనం పగతీర్చుకోవాలి.' ఇలా అనేసరికి, అడవిలో ఎక్కడివాళ్లక్కడ మాయమయ్యారు. విజయవర్మకూ, కరుణాకరుడికీ వ్యవధి చిక్కింది. 'మనం పోదాం' అన్నాడు కరుణాకరుడు.

'బలేవాడివయ్యా!' అన్నాడు విజయవర్మ. 'భీమవర్మ పైనికులను నీవు రక్షిస్తావా? దొంగలనాయకుడన్నది వినలేదా? అభయవర్మ ఎవరు? నీ తండ్రికాదా?' అన్నాడు కరుణాకరుడు. 'దొంగలమాటలా నమ్మటం?' అంటూ విజయవర్మ వెనుదిరుగాడు. కరుణాకరుడూ వెంబడించాడు.

చాలాదూరంలో విజయవర్మకు నారాయణా, అతని జట్టువారూ గుర్రాల మీద కనుపించారు. వారు తెరిపిగా ఉన్న చోటికి పచ్చేసరికి నాలుగువైపులనుంచీ బాణాలవర్షం కురియసాగింది. వారు ఊక్కిరి బిక్కిరయ్యారు.

శత్రువెక్కడా కనపడదు. బాణాలు మాత్రం మిత్తవలావచ్చి ప్రాణాలు హరించుకపోతున్నాయి. నిమిషంలో కథ ముగిసిపోయింది. నారాయణ ఒక్కడే మిగిలాడు. ఒక్కసారి నలుదిక్కులా పరికించి అతడు పరుగు లంకించుకొన్నాడు.

అతని చర్యలన్నీ కనిపెడుతున్న శత్రువులు పొట్టలు చెక్కిలయ్యేట్టు నవ్వారు. నారాయణకు కోపంపచ్చి గ్రుడ్డిగా ఒకబాణం అడవిలోకి వదిలాడు. అదృష్టవశాత్తు అది ఎవరికో తగిలి, ఒకకేక వినపచ్చింది.

వెంటనే బాణాలవర్షం కురియసాగింది. పారిపోతున్న నారాయణ ప్రాణం దక్కించుకోవాలని చూశాడు. తప్పించుకొంటాడో లేదో అని విజయవర్మా, కరుణాకరుడూ రెప్పవల్చకుండా చూస్తున్నారు.

ఇంతలో ఒక బాణంవచ్చి గుండెలో గుచ్చుకొని నారాయణ పడిపోయాడు. విజయవర్మ అతనివద్దకు పరుగెత్తాడు. కాని

‘అభయవర్మ కొడుకుని చంపవద్దని చండి దాసు ఆజ్ఞ’ అని ఎవరో వేసిన కేక విజయ వర్మ ప్రాణాలను రక్షించింది.

అతనూ కరుణాకరుడూ పరుగెత్తారు. సద్దు మణిగిసదాకా ఎక్కడా ఆగలేదు. తిరిగి బయలుదేరుదా మనుకొనేటంతలో పారిపోతూవున్న గుంపులు కనుపించినై. దీనినిబట్టి యుద్ధంలో కోసల్పారు వేడి పోయినట్టు గ్రహించాడు విజయవర్మ. మరి భీమవర్మ ఏమైనట్టు?

ఇంతలో వారికి ‘డబుకుడబుడుక్కు’ అనేశబ్దం వినిపించింది. ఉన్నకొద్దీ ఆ శబ్దం దగ్గరగా రాసాగింది. బుడబుక్కలవాడు వచ్చాడు. వానిని చూడగానే కరుణా కరుడు ఒక్క కేకతో స్పృహతప్పి పడి పోయాడు. విజయవర్మా గాబరాపడ్డాడు. అతనెవరో కాదు, భీమవర్మే. ‘ఏం విజయా! మంచి స్నేహితుణ్ణి సంపాదించావే? అతని పేరన్నా తెలుసా నీకు’ అన్నాడు బుడ

బుక్కలవేషంలో వున్న భీమవర్మ విజయు నితో. ‘ఇతని పేరు కరుణాకరుడు గదండీ! మీరీవేషంలో ఉన్నారేమండీ!’ అన్నాడు విజయవర్మ. ఇది విని భీమవర్మకు కోపం వచ్చింది. ‘ఏం చేసేది, మన పక్షం ఓడి పోయింది. మనవాళ్లంతా ఏమయ్యారు? ఇతనెక్కడ కలిశాడు నీకు?’ అన్నాడు.

‘త్రోవలో కలిశాడు. నారాయణ వాళ్లు...’ అని అంటుండగానే, ‘ఏరి వాళ్లంతా?’ అని అడిగాడు భీమవర్మ. విజయవర్మ భయపడుతూ, జరిగినదంతా చెప్పాడు. భీమవర్మ మండిపడి, ‘ఐతే, నేను గిరికోట చేరుకుంటాను. నీవు నీ స్నేహితుణ్ణికూడా వెంటతీసుకొని రా’ అని చెప్పి, విజయవర్మ చేత ఒట్టువేయించుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

వాగ్దానంప్రకారం విజయవర్మ కరుణా కరుణ్ణి వెంటబెట్టుకొని గిరికోటకు తీసుకెళ్లక తప్పలేదు. వారికోసం భీమవర్మ అక్కడ నిద్రంగా వేచివున్నాడు. —(ఇంకా వుంది)

పావనం

పూర్వం ఒక భక్తుడు. అతనికి యాత్రలు సేవించుకుందామనే అభిలాష మిక్కుటంగావుండేది. ఐతే ఇల్లు కదలటానికి ఎంత మాత్రమూ వీలులేకపోయింది. ఏమంటే వృద్ధులైన తలిదండ్రులు అతనిమీదనే ఆధారపడివున్నారు. కనుక, క్షణంసేపైనా వాళ్ళను విడిచిపోవాలంటే సాధ్యమయ్యే వనిగా కనిపించలేదు.

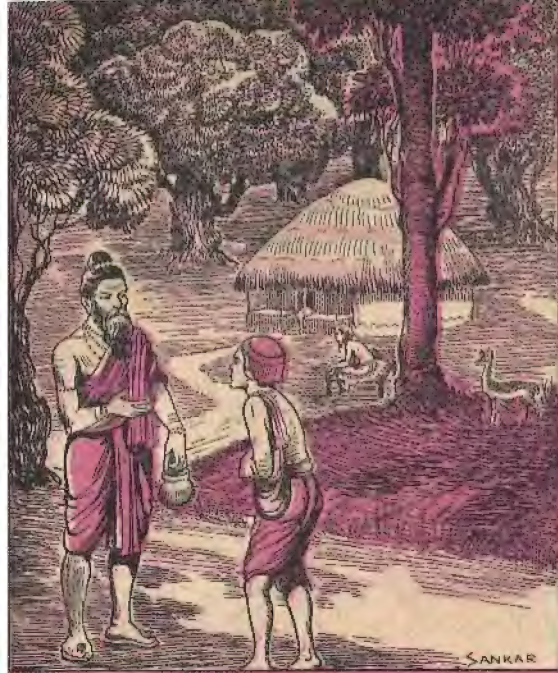
ఈస్థితి భక్తుని మనస్సుకు చాలా కష్టం కలిగించింది. 'ఈ ముసిలివాళ్ళను వదిలి నేను యాత్రలు చేసుకునేదేమిట? నాకిక మోక్షం కలిగేదేమిటి?' అని నిరాశచెంది అతను విచారింపసాగాడు.

యాత్రలమీద దీక్షపట్టిన ఆ భక్తుడికి చివరకు జీవితంపైనే విరక్తి కలిగింది. 'ఈ ముసిలివాళ్ళను వదిలేసి పాదామా?' అనికూడా అనిపించేది. ఇలా వుండగా, అతనికి ఒక మంచి సావకాశం దొరికింది.

అతని బంధువే ఒకాయన 'నాయనా!- నువ్వు పోయి యాత్రలుచేసుకురా. నువ్వు తిరిగివచ్చేదాకా ముసిలివాళ్ళను నేను కనిపెట్టుకువుంటాలే' అన్నాడు. ఈధీమా చూచుకొని భక్తుడు వెంటనే బయలుదేరాడు.

అతను పోయిపోయి కొన్నాళ్ళకల్లా ఒక అరణ్యమార్గం ప్రవేశించాడు. ఆ అరణ్యంలో కుక్కుటముని అనే ఒక మహానుభావుడు ఉన్నట్టు, ఆయన దర్శనంచేసి ఎంతోమంది తరించుతున్నట్టు విన్నాడు.

తీరా ఆశ్రమానికి వెళ్ళిచూస్తే, భక్తుడు తలిచినట్లు ఆ కుక్కుటముని తపస్సూ చేసుకోవటంలేదు, ఏమీ లేదు. సామాన్య గృహస్థులాగానే సంసార తాపత్రయంలో మునిగివున్నాడు. భక్తుడు ఆయన చర్యలన్నిటినీ శ్రద్ధతో గమనిస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆ ముని పంటచేశాడు. అక్కడ వుండే ముసిలి దంపతులకు పడ్డించాడు. వాళ్ళ

సదుపాయాలన్నీ చూచాడు. ఇదంతా పూర్తి ఇవతరవాతనే ఇవతలకు వచ్చాడు. వచ్చి, తనకొసం కూర్చునివున్న భక్తుని చూచి, 'నాయనా, ఏంపనిమీద వచ్చావు?' అని అడిగాడు.

అందుకు భక్తుడు "మహాత్మా!—నేను యాత్రలకొసం బయల్దేరి, తమపేరు విని దర్శనం చేసుకుపోదామని వచ్చాను. త్రివేణిసంగమం ఇక్కడికి సమీపంలోనే వున్నదంటారే. కొంచెం తోప చెబుతారా?" అన్నాడు వివరంగా.

ఈమాటకు ముని "నాయనా!—వృద్ధులైన నా తలిదండ్రులను సేవించుకోవాలి.

వారిని విడిచి ఎక్కడకూ వెళ్ళలేను. అందుచేత, త్రివేణికి త్రోవ నాకు తెలియదు" అని బదులుచెప్పి, లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు.

తనకు తరుణోపాయం చూపిస్తాడని అనుకున్న ఆ మునికి, దగ్గరనేవున్న త్రివేణిత్రోవ ఎక్కడ వుందో తెలియదనటంతో భక్తునికి ఆయనమీద వుండిన గౌరవం కాస్తా పోయింది. 'ఈ మునినిగురించి చెప్పకొనే గొప్పయేమిటో బోధపడటంలేదే!' అనుకొని అలోచిస్తూ అక్కడనే నిలబడ్డాడు.

అంతలో, ముగ్గురు స్త్రీలు అటే వచ్చి ఆశ్రమంలో ప్రవేశించారు. వాళ్ల ముగ్గురి రూపాలూ, చూడటానికి రోతగా కనిపించినై. వీళ్ళు రావటంతో భక్తునికి జిజ్ఞాస మరి ఎక్కువై అక్కడనే వేచిఉన్నాడు.

మరికొంచెంసేపటికల్లా ముగ్గురు అప్పరసలు ఆశ్రమం లోపలినించి ఇవతలకు వచ్చారు. భక్తుని ఆశ్చర్యానికి మేర లేక పోయింది. ఇక ఉండబట్టలేకపోయాడు.

ఆ అవరూప సౌందర్యవతుల వంక తిరిగి, "అమ్మా!—మీ రెవరు? మీకక్కడ ఏమి పని?" అని అత్రంతో ప్రశ్నించాడు.

అప్పుడా సుందరీమణులు ఇలా చెప్పారు: "నాయనా!—మేం ముగ్గురమూ

అక్కా చెల్లెళ్ళం. ఈ లోకంలో మమ్మల్ని గంగ, యమున, సరస్వతి అని పిలుస్తారు. ప్రయాగపద్ద మేం ముగ్గురమూ కలిసినదుల రూపంలో ప్రవహిస్తూ వుంటాము. పాపాలు పోగొట్టుకోవాలనే తాపత్రయంతో దేశదేశాలనుండి జనంవచ్చి మాలో స్నానం చేస్తారు. కన్న తల్లిదండ్రులను ఈపేక్షచేసే వాళ్ళూ, మరి అనేక మహాపాతకాలు చేసిన వాళ్ళూ వచ్చి మునగటంతో మాకు ఇటువంటి అసహ్యకరమైన రూపాలు వస్తుంటై. అలాంటి స్థితిలో వుండిన మేమే నిపు మొదట చూచిన వికార స్వరూపులం.”

“మరి మీరెవరు?” అని మళ్ళీ ఆత్రంతో అడిగాడు భక్తుడు.

“ఆ వికారస్వరూపులమే మేము. అప్పుడప్పుడు ఈ ఆశ్రమానికి వచ్చి, ఈ మహానుభావుని దర్శనంచేసుకోవటంతో మా పాపాలన్నీ తొలగిపోయి, మేము నిజస్వరూపాలతో మళ్ళీ ఇవతలకి వస్తూవుంటాము. మాకు చుట్టుకున్న పాపాలు మిక్కుటమైనప్పుడల్లా మేమీ మహాత్ముని దర్శనానికి వస్తూంటాము” అంటూ అదృశ్యమయ్యారు.

భక్తుని మనసులో అప్పుడు కలిగిన భావాలకు అంతు లేకపోయింది. అతనిలో గొప్పమార్పు వచ్చింది. చిరకాలంనుండి

అతనిలో ఉంటూవున్న యాత్రాభిలాష వెంటనే సమసాధియింది. మరొక్క అడుగైనా ముందుకు వెయక, తక్షణమే అతను ఇంటికి మరలిపోయాడు. ఆనాటినుంచి అతను తల్లిదండ్రులనే ప్రత్యక్షదైవాలుగా ఎంచి, వారిని భక్తితో సేవించుకొనాడు.

అతను శ్రమపడి సేవించుకుందా మనుకొన్న ఆ గంగా, యమునా, సరస్వతులు ఈవిధంగా తన కళ్లెదటనే తాండవించటం మహాభాగ్య మనుకొన్నాడు.

అప్పరసల రూపంలో ఆనాడు కనబడిన ఆ ముగ్గురు అక్కాచెల్లెళ్లనూ స్మరిస్తూ, ఆ భక్తుడు ధన్యుడైనాడు.

9

మంహోత్సవం

(1) కిందటి సంవత్సరంలో 9 చేత భాగించగా వచ్చే శేషంగురించిన తమాషా తెలుసుకొన్నాము. ఇప్పుడు

9 చేతభాగిస్తే శేషం మిగలకుండావుండేది ఎలా అనేవిషయం తెలుసుకొందాం :

మచ్చుకి 16486 అనే సంఖ్య తీసుకో. ఈ అంకెలన్నీ కలపగా వచ్చే మొత్తం 25. పైసంఖ్యలోనించి 25 తీసివేస్తే మిగిలేది 16461.

ఈ 16461 ని 9 పెట్టి భాగించగా 1829 వస్తుంది. శేషం ఏమీ మిగలదు.

ఇలాగే మరేసంఖ్యనా.

—ఎన్. నాగరాజన్ - సేలం

(2) 'తొమ్మిది' అంకెలతో ఒక చిత్రమైన కూడిక చూడండి—

12	13	14	15	16	17	18	19	20
9	9	9	9	9	9	9	9	9
2	2	2	2	2	2	2	2	2
1	2	3	4	5	6	7	8	9

—కవుతా లలితామనోహర్ - విజయవాడ

(3) తీసివేతలో గారడీ : ఏదైనా ఒక సంఖ్య తీసుకో : మచ్చుకి 64328. ఈ దదు అంకెలనూ మొత్తంచేస్తే 23 వస్తుంది. ఇప్పుడు ఈ 64328 లోనించి అ 23 ను తీసివెయ్యి. మిగులు 64305. ఈ దదు అంకెలలో నీ స్నేహితుణ్ణి ఏదోఒక అంకె తలుచుకొని మిగిలిన అంకెల మొత్తం చెప్పమను. ఉదాహరణకు ఆతను 4 అంకె తలుచుకొన్నాడనుకొందాం. దీనిని సులువుగా చెప్పేసుకోవచ్చు. ఎలాఅంటే—నీస్నేహితుడు తలుచుకొన్న 4 అంకెగాక, తక్కిన అంకెలు 6305. విటి మొత్తం 14. ఈ 14 ను మళ్ళీ కూడితే $1+4=5$. ఇలా కలపగా వచ్చిన మొత్తాన్ని '9' లో తీసివేస్తే 4. ఇదేకద నీ స్నేహితుడు తలుచుకొన్న అంకె ?

—డి. సిద్ధరామప్ప - మద్దికెర (కర్నూలు జిల్లా)

(4) పది మొదలుకుని 1 వరకు అంకెలు వరసగా వేసి, అలా వేయగా వచ్చిన సంఖ్యను 9 చేత గుణించు. గుణించగా వచ్చే మొత్తంలోని చమత్కారం గమనించు.

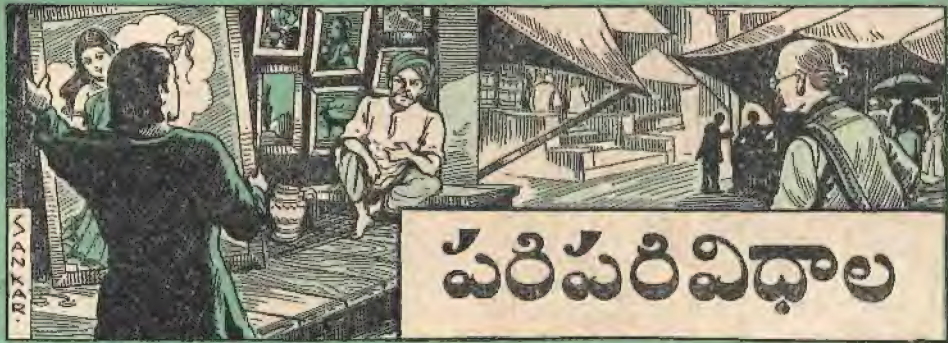
10987654321

9

98888888889

[వచ్చేవెల మరికొన్ని]

—గిరిజాశంకర్ వి. వెస్ట్రా - సిర్సి

పరిపరివిధాల

అనగనగా ఒకవూరిలో పటాలపర్తకుడు ఉండేవాడు. అతను తరుచు, పెద్ద ధరలకు కొనితెచ్చిన చిత్రపటాలను తక్కువ ధరలకు అమ్మివలసిపస్తూండేది. ఒక్కొక్కప్పుడు పటాలు ఎంతకూ అమ్ముడుపోక నిలవ ఉండిపోవటంవల్ల, విసుగుచేత ఏదో ఒక ధరకు విడుదల చేస్తూవుండేవాడు. ఎంతకైనా సరే విడుదల చేయటానికి సిద్ధ పడినా, పటాలు కొనేవాళ్ళు అభిమానం చేతనే తీసుకొంటున్నట్టు కనిపించేవాళ్ళు.

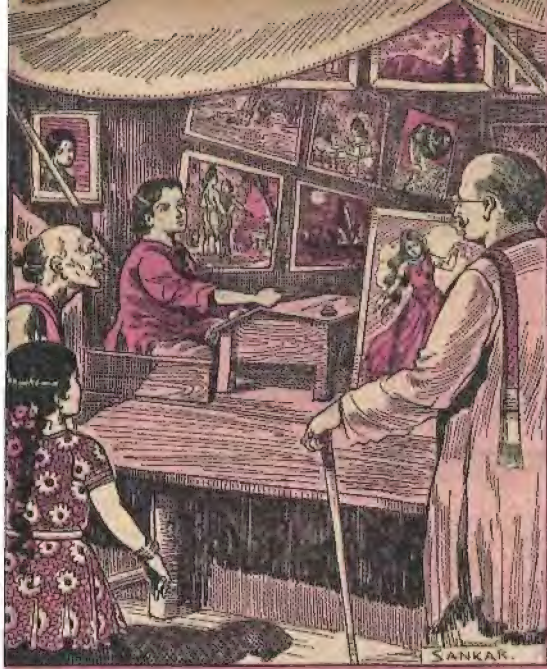
ఒకసారి, ఆ పర్తకుడు ఒక పుణ్యస్థలానికి వెళ్ళడం తప్పించింది. అక్కడ పూతన పస్తువులు విక్రయించే అంగళ్ళు వున్నాయి. వాటిని చూచుకొంటూ రాగా, ఒక దుకాణంమీద ఒక చిత్రపటం అతని దృష్టిని ఆకర్షించింది.

అది నిటరంగులతో చిత్రించిన వొక అద్భుత చిత్రం. ఆ చిత్రం యెవరో గొప్ప

చిత్రకారుడు తయారుచేసెందై వుండాలి కాని, సామాన్యుడు వేసిందిమాత్రం కాదు. ఐతే, పటంమీద పేరు లేకపోవటంచేత, ఎవరు వేకారో తెలియదు. ఏమైతేకానీ అని తలిచి, పర్తకుడు "పటం వెల యెంత?" అని ఆ దుకాణదారుని అడిగాడు.

అందుకు దుకాణదారు ఇలా చెప్పాడు : "అయ్యా!—ఈపటం చూచినవాళ్ళందరూ 'ఇది రవివర్మపటంలాగా వున్నది' అని మెచ్చుకొంటున్నారు. ఐతే, పటంమీద ఆయన సంతకం లేకపోవటంచేత యేమి నిశ్చయించటానికి వీలులేకుండా వుంది. చిత్రకారుని సంతకంలేదు గనుక, ఐదు రూపాయలు మాత్రమే చెబుతున్నాను. ఇష్టమైతే తీసుకోవచ్చు" అన్నాడు.

చిత్రకారుని సంతకం లేదు అసగానై, పర్తకుడు ఆలోచనలో పడ్డాడు. అప్పుడు దుకాణదారు మళ్ళీ అన్నాడు : "నే నిపటం

గట్టేసరికి, అది అందరనూ ఆకర్షించింది. దానిని కొనటానికి పెద్దపెద్దలంతా పోటీ పడసాగారు. ఆ పటంయొక్క బాణీ కని పెట్టిన వారందరూ అది రవివర్మ వేసిన పటమే కాని మరొకరిదికాదు అని నిర్ధారణ చేశారు. ఎలా ఐతేనెం, ఒకాయన దానిని వంద రూపాయలిచ్చి కొనుక్కుపోయాడు.

ఇది వర్తకుని జీవితంలో ఒక అపూర్వ ఘట్టం. అంత తక్కువ వెలకు కొన్న ఒక బొమ్మను ఇంత పెద్ద విలువకు విక్రయించటమనేది ఇంతవరకు ఎన్నడూ జరిగి వుండలేదు. ఈ అదృష్టం చూచుకొని అతను పొందిన ఆనందానికి మేరలేకపోయింది.

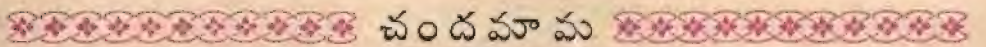
బొంబాయిలో కొన్నాను. వారం రోజులలో మళ్ళా ఆ క్షణకు వెళ్దామనుకొంటున్నాను. అప్పుడు వాకబుచేస్తాను. ఇది రవివర్మ పటమే అని నిశ్చయమైతే ఇక దాని వెల ఇంత అని నిర్ణయించటానికే వీలుపడదు. ఇప్పుడు మాత్రం ఆనంగతి రూఢిగా చెప్పలేను. అందుకనే, ఇంతటి గొప్పపటాన్ని ఐదురూపాయలకే ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా వున్నాను. తరువాత మీరుష్టం”.

వెంటనే వర్తకుడు ఐదురూపాయలూ ఇచ్చి ఆ పటం తీసుకొన్నాడు.

వర్తకుడు తన వూరు చేరుకొని కొత్తగా కొన్న ఈ పటాన్ని తన దుకాణంలో వేల

వెంటనే అతనికి ఒక చక్కటి అలోచన తట్టింది : 'నా ఈ అదృష్టానికి కారకుడు ఆ దుకాణదారు. నిజానికి అతను చాలా న్యాయవంతుడు. పటంయొక్క మంచి చెడ్డలు దాపరికం లేకుండా, ఉన్నది ఉన్నట్టు నాకు చెప్పాడు. సరీగా అతను చెప్పినట్టుగానే, యిది రవివర్మపటమని నమ్మి, ఈ పటంమీద మోజుపడ్డారందరూ. కనుక, నా లాభంలో సగం ఆ దుకాణదారుని కివ్వటం న్యాయం' అని తలచాడు.

ఈ తలంపు కలిగినవెంటనే, ఆ దుకాణదారునికి ఒక ఉత్తరంద్వారా తన వుద్దేశం

తెలుపుదామనుకొని తపాలాఫీసుకి వెళ్ళాడు. తీరా అతను అక్కడికి వెళ్ళేసరికి అఫీసు మూసివేశారు. బిళ్ళలు దొరకలేదు. అందు చేత ఉత్తరం పడవేయటం జరగలేదు.

మరునాడు తెల్లవారుజామున అతనికి ఈ సంగతి మళ్ళీ జ్ఞాపకంవచ్చింది. 'ఆ దుకాణదారునికి బాబువ్రాయటం పిచ్చిపని లాగా తోస్తున్నది. ఇది రవివర్మపటమే అన్న సంగతి అతనికి తెలిసే నాకు విక్రయించాడు, కాని తెలియకపోలేదే! కనుక, లాభంలో సరిగా అర్థభాగం ఎందు కివ్వాలి నేను? పదిరూపాయలిస్తాను. సరిపోతుంది' అనుకొన్నాడు.

తరువాత, ఈ మాట వెనుకపెట్టి, తన పని చూచుకోసాగాడు. మళ్ళీ ఒక సారి పటంసంగతి జ్ఞప్తికి వచ్చింది. ఈసారి, అతని మనసు మళ్ళీ కలవరపడింది.

'నేనా దుకాణదారునికి పదిరూపాయలు పంపితే కిడుచేసినవాడి సవుతున్నాను. ఎలా అంటే: ఈ పదిరూపాయలూ చేరితే, తనపద్ద సరకు కొనే ప్రతివారూ నాలాగానే ఉదా రులై వుంటారనీ, న్యాయమూ ధర్మమూ పాటించి డబ్బు పంపుతూ వుంటారనీ భ్రమపడతాడు. ఈ భ్రమ లేనిపోని ఆశ కలిగిస్తుంది. అశ దురాశగా మారి, చివరకు

అది దుఃఖం కలిగించవచ్చు. అందుచేత పదిరూపాయలుకూడా అతనికి పంపటం మంచిదికాదు' అని నిశ్చయించాడు.

'పోనీ, పది పద్దు, అతని మేలు కోరి ఐదురూపాయలు పంపుతా'. అప్పుడు నేను చేసిన పని కెవలమూ స్వలాభం అనిపించు కోదు' అనుకొన్నాడు.

ఆ మరునాడు అతను దుస్తులు వేసు కొంటున్నప్పుడు మళ్ళీ ఈ సంగతి స్ఫురణకు వచ్చింది.

రాగానే, అతను "లక్ష్మీ సమ్మ కోరి పరించింది. అందుచేతనే, ఆ పటం ఎక్కువ వెలకు నాపద్ద విక్రయమైంది. భాగ్యదేవత

నాకు అనుగ్రహించినదానిని మరొకళ్ళకు ధారపోయటం ఏమి వివేకం? ఏమో!-మనసులో అనుకొన్నాను, ఆ దుకాణదారునికి ఏమైనా ఇద్దామని. తీరా అనుకొన్నాను కనుక ఒక్కరూపాయి ఇస్తాను. అంతే.

నిజానికి, 'నీవద్ద నేను కొన్నట్టువంటి పట్టానికి ఇంత లాభం వచ్చింది' అని ఒక జాబువాస్తానే చాలు, దుకాణదారు వంతో సంతోషిస్తాడు. అటువంటిది, నా కృతజ్ఞత తెల్పుతూ ఒకరూపాయి బహుమానంకూడా పంపుదా మనుకొంటున్నానే. ఇంతకంటే యేంకావాలి" అనుకొని సమాధానపెట్టుకొన్నాడు.

ఇలా తలిచి, వర్తకుడు ఒక రూపాయి నోటు తీసి, కవరులోపెట్టి, తపాలలో పంపుదామని సిద్ధంచేశాడు. అది జేబులో వుంచుకుని భోజనం చేసి వద్దామని ఆ మట్టునే వెళ్ళాడు. తరువాత అతను తపాలాఫీసుకు

వెళ్ళుతుండగా దారిలో ఒకచోట జూదమాడేవాళ్ళు కనిపించారు. అతనికి దుర్బుద్ధి కలిగి, జూదంలో కూర్చున్నాడు. సొమ్మంతా పోగొట్టుకొన్నాడు. చిల్లరకూడా మిగలలేదు. నిస్పృహతో లేచిపోతూ జేబు తడుముకొనే సరికి, చేతికి కవరు తగిలింది.

ఆ కవరులో ఉన్న రూపాయతో మళ్ళీ కూర్చుని జూదమాడి, పోగొట్టుకున్న సొమ్మగాక, మరికొంత సొమ్మకూడా గెల్పుకున్నాడు. చివరకు చూచుకొనేసరికి, తన డబ్బుగాక పైగా పందరూపాయలు అదనంగా గెల్పుకున్నట్టు తేలింది.

మారులలో చన లేకుండా అతను మొదట అనుకొన్న మొత్తం పూర్తిగా ఆ దుకాణదారుకి పంపించివేశాడు.

అతను సద్బుద్ధితో ఆ దుకాణదారుకి పంపదలుచుకొన్న ఒక్క రూపాయా చివరికి అతనిని ఈవిధంగా రక్షించింది.

రాజవిగ్రహం

అనగనగా ఒక పట్టణం. ఆ పట్టణం మధ్యలో పెద్ద రాతిస్తంభమీద రాజుగారి బంగారు విగ్రహం ఉండేది. ఆ విగ్రహం కళ్ళకు రెండు నిలాలు పాదగబడినవి; రాజుగారి ఖడ్గమీద పెద్ద రత్నం పాదగబడింది. విగ్రహమీద సూర్యకిరణాలు పడి, మెరిసినప్పుడు రాజుగారు కేవలం ఆనందస్వరూపుడని అనిపించేది.

ఒకనాటి సంధ్యా సమయాన ఒక పిచ్చుక ఆ పట్టణంలో ప్రవేశించింది.

రాత్రి ఎక్కడ గడవటమా అనే ఆలోచనలో వున్న పిచ్చుకకు, పూరిమధ్యనున్న విగ్రహం కనుపించింది. "ఎత్తైన వుంటే మంచిగాలి వస్తుంది, పూరుకూడా బాగా కనిపిస్తుంది" అనుకొని, విగ్రహం పాదాల వద్ద మకాంచేసింది. పిచ్చుక కన్నుమూర్తా మనుకునే సమయానికి ఒక పెద్ద నీటి చుక్క మీదపడింది: అది అటూ ఇటూ

పారచూసింది. ఆకాశంలో మబ్బుతునకన్నా లేదు. చంద్రుడూ, నక్షత్రాలూ కనిపిస్తూనే ఉన్నవి. ఏమిటి చిత్రం? అనుకుంటూండగా మరో పెద్ద నీటిచుక్క మీద పడింది. పిచ్చుకకు అనుమానంవేసి తలపైకెత్తి చూసింది. విగ్రహం కన్నీరు కార్చుతున్నది. ఎప్పుడూ ఆనందంగా వుండే విగ్రహం చెంపలమీద కన్నీరుచూచి పిచ్చుకకు జాలి కలిగింది. 'మీరెవరు?' అన్నది పిచ్చుక.

"నేను దుఃఖమెరుగని రాజును!" అన్నది విగ్రహం. 'మరి ఎందుకు దుఃఖిస్తున్నారు?' అన్నది పిచ్చుక.

ఆ విగ్రహం బబాబిచ్చింది: "నేను బ్రతికివున్నాళ్ళూ ఎన్నడూ బాధపడలేదు. కోటలో దుఃఖానికి ప్రవేశంలేదు. ఎంతో హాయిగా వుండేవాణ్ణి. కోట అవతల ఏమున్నదో నేనెప్పుడూ విచారించలేదు.

చేతివేళ్ళలో గుచ్చుకుంటూన్నా ఆమె లెక్కచేయటంలేదు. పక్కనవున్న మంచం మీద జబ్బుపడిన బిడ్డ పడుకొనివున్నాడు. వాడికి ఆకలివుతోంది. నారింజరసం ఇవ్వని తల్లిని వేధిస్తున్నాడు. పాపం ఆమె నారింజ రసం ఏక్కడతెస్తుంది? ఆ బాధచూస్తే నాకన్నిరు అగటంలేదు. ఏచప్పుకా! నాకో సహాయం చేయగలవా?”

“ఏమిటది?” అన్నది ఏచప్పుక.

“చూడు, నాకత్తిలో విలువైన రత్నం పొదగబడివుంది. దీన్ని ఆమెకు ఇచ్చి రావాలి. నేనా కదలలేను. చూస్తున్నావుగా, నాకాళ్ళను రాతిస్తంభంలో తాపటంచేకారు!”

“పగలంతా ఎగిరి ఎగిరి అలసిపోయాను. మళ్ళీ తెల్లారుబామునే ఎగిరి పరదేశం పోవాలి—” అంది ఏచప్పుక.

“కష్టాల్లోవున్న వారిపట్ల సానుభూతి కావాలి—” అని రాజు కళ్ళనీళ్ళ పర్యంత మయ్యాడు. ఏచప్పుకకు నిజంగానే జాలివేసి రాజుకు సాయంచేయటానికి ఒప్పుకుంది.

రాజు చెప్పిన ప్రకారం, అది అతని ఖడ్గంమీది రత్నాన్ని ముక్కుతో కరుచుకొని ఇళ్ళకప్పులమీదినుంచి ఎగిరిపోసాగింది.

చివరకు ఆ దీన ఇంటికి జేరింది. కుర్రాడు బాధతో అటూ ఇటూ దొరలు

చచ్చిపోయాక నా విగ్రహాన్ని ఇంత ఎత్తున ప్రతిష్ఠించారు. ఇక్కణ్ణుంచి పట్టణంలో జరిగే సంఘటనలన్నీ కనిపిస్తున్నవి. నా హృదయం సీసంతో పోతపోసిపడైనా చాలా బాలిగలది. మరి ఏదవక ఏంచేయను?”

తనతో మాట్లాడుతున్నది ఒక విగ్రహ మన్నసంగతి జ్ఞాపకంవచ్చి అప్పుడు ఏచప్పుక చాలా ఆశ్చర్యపడింది.

విగ్రహం మళ్ళీ అన్నది: “చూరాన ఒక పూరింటిలో ఒక చీదకుటుంబం వుంది. ఒకామె బక్కచిక్కిన శరీరంతో, పాలి పోయిన ముఖంతో, గుడ్డిదీపం పెట్టుకొని కుట్టుపని చేస్తున్నది. పలుమార్లు సూది

తున్నాడు. తల్లి ఆలసిపోయి, నిద్ర పోతోంది. పిచ్చుక మెల్లిగా ఆమెను పక్కకు నెట్టి కుర్రవానికి తన రెక్కలతో విసరసాగింది. ఆ చల్లనిగాలి హాయిగా వుండి, అతనికి చప్పన నిద్రపట్టింది.

పిచ్చుక రాజుదగ్గరకు వెళ్ళి జరిగిన దంతా చెప్పి అన్నది : “బలే! ఇంత చలి లోనూ నాకేవే హాయిగావున్నట్లు వుంది!”

“నిజమే! మంచిపని చేసినందువల్ల అలా అనిపిస్తుంది” అన్నాడు రాజు.

మర్నాటి ఉదయం అంత చలిలోనూ పిచ్చుక పట్టణమంతా తిరిగింది. మిగతా పిచ్చుకలు, ఈ కొత్త పిచ్చుకలో ఏదో విశేషమున్నట్లు చూశాయి; కొత్త పిచ్చుక నిజంగా గర్వపడగలిగిందికూడాను!

రాత్రి చంద్రోదయమయ్యాక, పిచ్చుక రాజుదగ్గరకు వెళ్ళి “ఈరాత్రి నేను ప్రయాణ మౌతున్నాను” అంది.

“పిచ్చుకా! ఆ దూరాన ఒక శిథిల గృహంలో ఒక యువకకవి ఉన్నాడు. అతను కాగితాలముందు ఆలసిపోయి కూర్చున్నాడు. ఈ చలికి వేళ్లు కొంకరులు పోయి, అకలికి తట్టుకోలేక, రాయలేని స్థితిలో బాధపడుతున్నాడు” — అన్నాడు దుఃఖమెరుగని రాజు.

యాసారి పిచ్చుక బతిమాలించుకోలేదు. “సరే—యారాత్రికూడా నివద్దే వుంటాను. ఒక రత్నాన్ని ఆయువకునికి ఇచ్చిరానా?”

“నాదగ్గర మరి రత్నాలు లేవు. కాని నా రెండు కళ్లకుగాను రెండు నీలాలు ఉన్నవి. ఒక నీలంతిని అతనికి ఇచ్చిరా!”

“మీ కంటిని తీయలేను” అని పిచ్చుక విడవసాగింది.

“నేను చెప్పినట్లు చెయ్యి పిచ్చుకా!” అని రాజు బతిమాలాడు. చివరకు పిచ్చుకకు తప్పలేదు.

నీలం ముక్కున కరుచుకొని పిచ్చుక ఎగిరిపోయింది. ఆ కనిగారి ఇంటికి తలు

ఉండు" అని దీనింగ అడిగాడు రాజు.
"కాదు. మావాళ్లు నాకోసం ఎదురుచూస్తూంటారు. పాపం! ఒక రత్నం, ఒక నీలం పొగట్టుకున్నావు. పచ్చే చలికాలం నే నెలాగో ఇటు వస్తాను. అప్పుడు నీకు ఒక రత్నం, ఒక నీలం తెచ్చి పెడతాలే;... ఇప్పటికిమాత్రం సెలవు-" అంది విచ్చుక.

"విచ్చుకా! ఆ దూరాన ఒక చిన్న పిల్ల వుంది. ఆమె అగ్గిపెట్టెలు అమ్ముకొని జీవిస్తూవుంటుంది. కాలుజారి పడి, అగ్గి పెట్టెలన్నీ పక్కనే వున్న మురుక్కాలవలో పడేసుకుంది. డబ్బుల్లేకుండా ఇంటికి వెళ్తే వాళ్ల నాన్న తంతాడు. అందుకని ఏడుస్తూ కూర్చుంది. నా రెండొకంటిని తీసుకొనివెళ్ళి ఆమెకు ఇవ్వు" అన్నాడు రాజు.

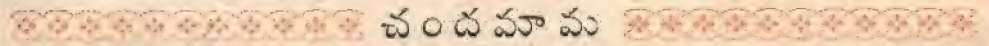
"కావాలంటే యారాత్రికూడా నితోనే వుంటాను. కాని రెండొకన్నుకూడా తీసి వేయలేను. నీవు ఆసలే గుడ్డివాడివి అవు తావు" అన్నది విచ్చుక.

"నాకెం విచారం లేదు. విచ్చుకా! నేను చెప్పినట్లు చేయవమ్మా!" అన్నాడు రాజు, బతిమాలుతూ.

విచ్చుక రాజు రెండొ కంటిని పెరకక తప్పలేదు. ఆ నీలం ముక్కున కరచుకొని వెళ్ళి ఆ చిన్నపిల్ల చేతుల్లో పెట్టింది. "భలే

పులు లెసందువల్ల లోన ప్రవేశించటం కష్ట మవలేదు. కవి అలసిపోయి రెండుచేతులలో మొగంకప్పకొని ఉండటంవల్ల విచ్చుక పచ్చినసంగతే తెలియదు. కాస్సేపటికి మత్తువెదలి చూసుకునేప్పటికి పక్కన నీలం వున్నది. "నా రచనల్ని ప్రజలు మెచ్చుకుంటున్నారు. ఎవరో నాకి కానుక పంపారు!" అనుకున్నాడు కవి.

మర్నాడు పగలు విచ్చుక ఘోరంగా తిరిగింది. చంద్రోదయం అయేప్పటికి రాజు దగ్గరకు వెచ్చి "నేను వెళ్తున్నాను. చెప్పిపోయేందుకు వెచ్చాను" అని అన్నది. "విచ్చుకా! ఈ ఒక్కరాత్రి నాతోకూడా

బొగుంది!" అని అనందంతో కళ్ళనిళ్ళు కూడా తుడుచుకోకుండానే అపిల్ల ఇంటికి వరుగైంది.

పిచ్చుక విచారంగా రాజువద్దకు వచ్చి "నేను ఎప్పుడూ నితొనెవుంటాను; అందుడివై నివెలా జీవిస్తావు?" అన్నది.

"కాదు; మీవాళ్ళు నికోసం ఎదురు చూస్తూంటారు. వెళ్ళు" అన్నాడు రాజు.

"వెళ్ళను. ఇక్కడెవుంటాను" అని పిచ్చుక ఆ రాత్రికూడా రాజుగారి పాదాల వద్ద పడి నిద్రపోయింది.

మర్నాడు పిచ్చుక పూళ్ళోకి వెళ్ళలేదు. రాజుగారి భుజంమీద కూర్చోని తాను తిరిగిన ప్రదేశాలలోని వింతలు చెప్పి సాగింది. ఎన్నో విచిత్రాలు విన్నాక రాజు అన్నాడు: "కాని విటన్నిటికన్నా విచిత్రమైనది మానవునిబాధ. పిచ్చుకా! నేను పరిపాలించిన ఈ పట్టణమంతా తిరిగి ప్రజల బాధలు నాకు చెప్పరూపుండు."

పిచ్చుక పట్టణమంతా తిరుగసాగింది. కలవారి ఇళ్ళల్లో విందులు జరుగుతున్నవి; వారు తినగా పారేసిన ఎంగిలిమెతుకుల కోసం బీదలు వారి మేడలనిడల్లో కాచుకు కూర్చున్నారు. చిన్న చిన్న సందు గొందుల్లో ఆకలిబాధతో కృంగికృశించిన

చిన్న పిల్లల జాలిగలిపె స్థితి పిచ్చుక కంటపడింది.

పిచ్చుక యీ సంగతులన్ని రాజుకు చెప్పింది.

"నా శరీరంనిండా బంగారుతొడుగులు ఉన్నవి. ఒక్కొక్క తొడుగే తిసి నా బీద ప్రజలకు పంచు. అందువల్ల వారు సుఖంగా ఉంటారు" అన్నాడు రాజు.

ఒక్కొక్క తొడుగే తిసి పిచ్చుక బీద వారికి ఇవ్వసాగింది. చివరకు రాజు విగ్రహంలో కంచుతప్ప మరేమీలేదు. కాని బీదపిల్లలు ఇప్పుడు సంతోషంగా హాయిగా ఆడుకొంటున్నారు.

చలి తీవ్రమయింది. మంచు విపరీతంగా కురియసాగింది. పిచ్చుక చలికి తట్టుకోలేని స్థితికి వచ్చినా, రాజును విడిచిపెట్టలేదు. పాపం పిచ్చుక నానాటికి కృశించి మృత్యువుకు చేరువకాసాగింది. ఇక బతుకుతాననే ఆశ లేక, చివరిసారి రాజుదగ్గర సెలవుతీసు కునేందుకు వచ్చి "రాజా! నేను నీవేతని ముద్దాడనా?" అని అడిగింది.

"చేయికాదు. నాపెదవిని ముద్దాడు. మీదేశం వెళ్తున్నావుకదా?" అన్నాడురాజు.

"లేదు. నేను ఇంకా దూర ప్రయాణమే చేయబోతున్నాను. ఇక తిరిగిరాను" అన్నది పిచ్చుక.

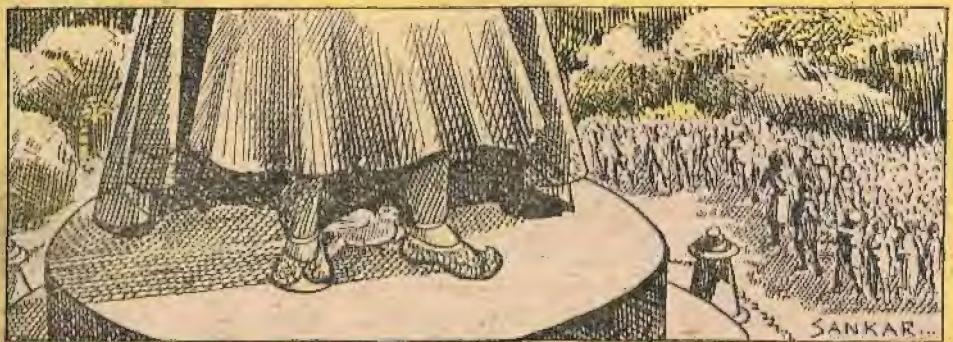
రాజు పెదవిని ముద్దాడిన పిచ్చుక వచ్చి పాదాలదగ్గర వడింది. ఇదేసమయంలో ఏదో బ్రహ్మాండం బ్రద్దలైనంత శబ్దం వినిపించింది. సీసంతో పాతపోసిన రాజహృదయం రెండుగా విచ్ఛింది.

మర్నాడు పట్టణంలోని పెద్దలు ఆ దారిని వస్తూ రాజుగారి విగ్రహాన్ని చూసి, "విగ్రహం అందంగా లేదు. ఇక్కడ ఉంటే పట్టణానికి అప్రతిష్ఠ" అని తీసేసారు.

దానిస్థానంలో ఎవరి విగ్రహం ఉంచాలనే మీమాంస బయలుదేరింది. పట్టణపు పెద్దలు నాదంటే నాదని పొట్లాడుకున్నారు. వారి పొట్లాట అప్పటికి ఇప్పటికీ తెగలేదు.

పాతవిగ్రహాన్ని కరగేశారు. ఎంతమంట పెట్టినా సీసపు గుండెమాత్రం కరగలేదు. చివరకు విసిగి దానిని బయట పారేశారు.

ఒకనాడు "ఆ పట్టణంలో రెండు అమూల్యమైన వస్తువుల్ని తీసుకొనిరండి" అన్నాడు దేవుడు. దేవదూతలు వూరంతా తిరిగి, వచ్చిన పిచ్చుకనూ, కరగని సీసపు గుండెనూ తీసుకెళ్ళారు. "పాటి లేని వస్తువులు!" అని దేవుడు మెచ్చుకున్నాడు.

అన్నిటి కన్న మిన్న

గిరిదుర్గ రాజ్యానికి అధిపతి. క్షేమేంద్రుడు. ఆయనకు నమ్మకమైన సేనాధిపతి ఉండేవాడు. ఐతే ఆ సేనాపతి 'రాజు ఎప్పుడు మరణిస్తాడా, ఎప్పుడు రాజ్యాధికారం చేజిక్కించుకుందామా' అని కనిపెట్టుకుని వున్నాడు. రాజు మరణించగా, కొద్దిరోజులలోనే రాజ్యం సేనాధిపతి వశమైంది. అలా వశంకాగానే అతను రాజపంశీయులపట్ల బహుకూరంగా మెలగజొచ్చాడు.

క్షేమేంద్రునికి నందుడు, సునందుడు, ఆనందుడు అని ముగ్గురు కొడుకులు. సేనాధిపతి పెట్టే యాతనలకు తట్టుకోలేక, వాళ్ళు ముగ్గురూ పారిపోయి ఒక యెడారి ప్రాంతం చేరుకున్నారు. ఆ సమీపంలోనే వారికి ఒక చక్కటి కుటీరం కనిపించింది.

అక్కడ ఒక వృద్ధుడూ, అతని కూతురూ కంటబడ్డారు. వారు, అలిసిపోయిన రాజకుమారులను లోపలకు తీసుకపోయి, ఆద

రించారు. రాత్రికి తమ కుటీరంలోనే ఉండి పొమ్మని పట్టు పట్టారు కూడాను.

సోదరులు ముగ్గురూ ఆ రాత్రి ఒక ఏకాంతస్థలంలో కూర్చుని మళ్ళీ తమ రాజ్యం పొందటం ఏలాగా అని వారిలో వారు తర్కించుకోసాగారు. వారు చీకటిలో కూర్చోవటం చూచి, ఆ వృద్ధుని కూతురు ఇందుమతి ఒక దీపం తెచ్చి అక్కడ పెట్టింది. ఆమె కూడా దగ్గరనే కూర్చుండి వారి సంభాషణలు వింటున్నది.

అందరిలో పెద్దవాడైన నందుడు "ప్రపంచంలో మనిషికి కావలసింది అధికారం. చేతులో అధికారం ఉండబట్టేకదా, సేనాధిపతి మనరాజ్యం కాబేయగలిగాడు!" అన్నాడు.

రెండవవాడైన సునందుడు "ధనముంటే దానితోపాటే అధికారమూ వస్తుంది. అధికారంకోసం ప్రయత్న మెందుకు?" అన్నాడు.

"నేను వాయవ్యదిశగా వెళ్ళి, పదేళ్ళ కల్లా గొప్ప ఐశ్వర్యంతో తిరిగివస్తా'నని సుసందు డన్నాడు.

ఇద్దరూ కడసారివానికేసి ప్రశ్నార్థకంగా చూచారు. ఆనందుడు "నేనీ సమస్య ఆలోచిస్తూనేవున్నాను. నేనూ పదేళ్ళకు మిమ్మల్ని ఈ కుటిరందగ్గరే కలుసుకొంటాను" అని చెప్పాడు.

అన్నదమ్ముల మధ్య జరిగిన ఈ సంభాషణంతా ముసిలివాడూ, కూతురూ వింటూనేవున్నారు. కాని చక్రం గిరుస తిరిగి పోయింది.

* * *

పదేళ్ళ తరువాత—

ఆ కుటిరం చుట్టూ వుండే పూల మొక్కలూ ఆవ్వి పెరిగి పెద్దవై, పళ్లకాలలా చక్కటి శోభ కూరుస్తున్నది. ఇందుమతి ఒక అందాల శిశువును చంకనెత్తుకొని, కుటిరంవాకిట నిలబడి ఎడారివైపే కలియ చూస్తూవున్నది.

ఆలా చూస్తూవుండగానే, ఒకవేపునుంచి అశ్వశక్త దళం, మరొకవంక పదాతిదళం, బరువులతో ఒంటెలు, కంచరగాడిదలు రావటం కనిపించింది. కొంచెంసేపటిలోనే ఎడారి అంతా సైనికులతో నిండిపోయింది.

కడసారివాడైన ఆనందుడు తన మనసులో పుద్గేళం ఏమీ చెప్పలేదు. ఇందుమతివైపే చూస్తూ కూర్చున్నాడు. అన్నలిద్దరూ 'నీవేమీ చెప్పవేమిరా తమ్ముడూ!' అన్నారు. ఆందుకు ఆనందుడు 'అదే ఆలోచిస్తున్నా'నని ఊరకొన్నాడు.

తెల్లవారింది. అన్నదమ్ములు కుటిరం నుండి బయటకు వచ్చారు. ఎదుట ఎడారిలో బిడారి వర్తకుల గుంపు కనిపించింది.

సుందుడు "నేను 'ఈశాస్వదిక్కుగా పోయి, సరిగా పదేళ్ళకు పెద్ద సైన్యంతోనూ తిరిగివస్తాను. మనం మళ్ళీ యిక్కడే కలుసుకోవాలి' అని చెప్పి బయల్దేరాడు.

***** చందమామ *****

సైనికదళాలూ, జంతుసమూహాలూ బారులు తీర్చి నించున్నాయి. ఒక ఆజానుబాహువు ఆజ్ఞలు ఇస్తూ వున్నాడు.

ఇంకొకపక్కనించి మరిఒక జంతువుల బారు రాసాగింది. ఈ జంతువుల విపులమైన సంచులు ధగధగ మెరిసే రత్నాలతో మణులతో నిండివున్నాయి! మీసాలు మెలి పెట్టుకొంటున్న ఒక లంబోదరుడు విట్టి కన్నుటికి అధిపతిగా కనిపించాడు.

ఆజానుబాహువా, లంబోదరుడూ ఒకరి నేకరు పలికరించుకొన్నారు. సందుడే ఆ ఆజానుబాహువు. సునందుడే లంబోదరుడు.

“ఇప్పుడు ప్రపంచంలో నేను ఏదైనా సాధించగలను. ఆం దు కు అవసరమైన ధనం నాకు పుష్కలంగా లభించింది” అన్నాడు, సునందుడు. పెద్దవాడైన నందుడు తన సైన్యంవెళ్ళ వేలెట్టిచూపుతూ, “ఇది నాసైన్యం. నేను దీనికి అధిపతిని. ఈ సైనిక బలంతో నేను సాధించలేనిది లేదు” అన్నాడు ఆహంకారంతో.

“ఈ సైన్యాలకు అధికారిసనీ గర్వపడు తున్నావు. నాధనంతో నీ సైన్యాన్నంతటినీ కొనివెస్తా, ఏమనుకున్నావో. ఇలానే మన గిరిదుర్గ రాజ్యాన్ని పశంచెసుకోగలను”

అన్నాడు, దర్పంగా నవ్వుతూ సునందుడు తన అన్నతో "సైన్యాధికారి అంటే ఏమనుకొంటున్నావే! నేను అజ్ఞయి వ్యటమే తరువాయి, నిన్నూ నీ ధనాన్ని నిమిషంలో కొల్లగొట్టగలరు నా సైనికులు" అన్నాడు సందుడు. సోదరులు ఇలా వాదించుకొనే టంతలో కడసారివాడు అనందుడు నవ్వుతూ వారివద్దకు వచ్చాడు. ఆతను చెరిపకచేతా ఇద్దరు బిడ్డలను వెంటబెట్టుకువచ్చాడు. అతని వెనక ఒడిబిడ్డను ఎత్తుకొని ఇందు మతికూడా వచ్చింది.

అన్నలిద్దరూ అశ్చర్యంతో చూచారు. తమ్ముణ్ణి. తమతమ ప్రభావాలను చెల్లడించారు. "ఈ పదేళ్లలో నీవేమిచేసినట్టు?" అని ప్రశ్నిస్తున్నట్టుగా వానివేపు చూచారు. "ఇదిగో, ఇదే" సన్నట్టుగా అనందుడు ఒక్క చూపుతో పిల్లలవైపు సంజ్ఞచేశాడు. అన్నలిద్దరూ మళ్ళీ కాట్లాడుకొనసాగారు.

వారిలో ఘనకార్యాలు చేశామన్న అహంకారం ప్రబలబోయింది.

అప్పుడు అనందుడు అన్నలను కుటీరంలోపలికి తీసుకుపోయి, సముదాయించి వారికి సదుపాయాలన్నీ అమర్చాడు. స్తిమిత పడిన తరువాత ఒక లేఖ తీసి చూపాడు. అది గిరిదుర్గ ప్రజలు పంపుకొన్న లేఖ.

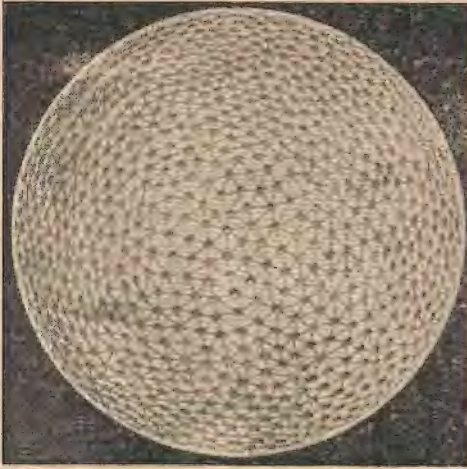
"మనలను ద్రోహించేసిన ఆ దుష్ట సేనాని చచ్చిపోయాడు. వచ్చి సింహాసనం అధిష్టించుచు ని ప్రజలు వచ్చి నన్ను కోరారు. ఇలా తరుచు జాయిలు వ్రాస్తూ పున్నారు. కాని, నేను మీకోసమే ఇక్కడ వేచిఉన్నాను. మన తండ్రీరాజ్యం జయించుటానికి మీరింక శ్రమపడవలసిన పనిలేదు. ఇందుకోసం సేనలక్కరలేదు. ధనమూ అగత్యంలేదు" అని చెప్పాడు అనందుడు. ఇంగితజ్ఞుడైన తమ్ముడు చేసిన పనికి అన్నలిద్దరూ అనందించారు.

బుడగ ఎలా ఏర్పడుతుంది?

బుడగ చిన్నచిన్న నీటిచుక్కలతో ఏర్పడుతున్నది. ఈ నీటిచుక్కలు ఒక అద్భుతమైన శక్తివలన కలుసుకొని వుంటాయి. ఈ శక్తి ద్రవపదార్థాల అన్నిటి

మట్టంమీదా పనిచేస్తుంది. దీని మహిమవల్ల నీటిచుక్కలు ఒక దాని కొకటి కలుసుకొని, విడిపోకుండా వుంటాయి. ఈ నీటిచుక్కల సమూహమే ఒక పొరలాగా యేర్పడుతుంది. అందుకనే, గ్లాసునిండా నీరున్నప్పుడు మట్టం మీద పున్న పొర నీటిని తొణకిపోనివ్వదు. అన్ని ద్రవపదార్థాల మీదా ఇటువంటి పొరలే వుంటాయి. కాని, బుడగ అంటే

అంతా పొరయేకదా, లోపల ఏమీ ఉండదుకదా! లోపల ఉండే గాలిఒత్తిడి వలన ఈ పొర సాగుతుంది, గాలిఒత్తిడి అన్నివైపులా వుండటంచేతా, జలకణాలు ఒకదాన్ని ఒకటి ఆకర్షించడంచేతా ఈ పొర 'బెల్లాన్' లాగా ఉబుకుతుంది.

కాని, ఈ బుడగలు ఎక్కువసేపు నిలిచివుండవు. ఏమంటే, ఏ జలకణాల కలియకవల్ల ఇది ఏర్పడుతున్నదో అవి 'భూమ్మాకర్షణకు' లోబడివుంటాయి. భూమ్మాకర్షణ వాటిని క్రిందికి లాగుతుంది. పైగా ఈ ఆకర్షణ పైన చెప్పిన అద్భుతశక్తికంటెకూడా బలవత్తరం కావటంవల్ల నీటిచుక్కలు కిందికి జారిపోయి, బుడగపొర పలుచబడిపోయి, లోపలవుండే గాలిఒత్తిడికి తట్టుకోలేక బిఫీమని పేలిపోతుంది.

మూడు పరీక్షలు

ప్రవనపుర ప్రభువైన అవనింద్ర మహారాజు నిండుకొలుపులో వుండగా, ఒకనాడు రాజ భటులు బక్కచిక్కిన ఒకనిని పెడరెక్కలు విరిచితెచ్చి ఆయనముందు నిలబెట్టారు.

"ఎవడురా వీడు?" అని గద్దించి అడిగాడు రాజు.

"జిత్తులమారి జాలయ్య ప్రభూ! ఈనాటికి దొరికాడు" అని భటులు జవాబిచ్చారు.

"ఈరిగిక్ష విధించాము. చింత చెట్టు కొమ్మకు వేలాడతీయండి!" అని ఆజ్ఞాపించాడు రాజు.

"ప్రభూ, కరుణించాలి!" అన్నాడు దీనంగా జిత్తులమారి జాలయ్య.

"తమరు రాజులుగనక, ఖడ్గబలంవల్ల బ్రతుకుతున్నారు; నేను సామాన్యుణ్ణి గనక, యుక్తిబలంవల్ల జీవిస్తున్నాను. ఏదో విధంగా బ్రతకాలిగదా, ప్రభూ!" అంటూ జాలిగా వేడుకొన్నాడు జాలయ్య.

రాజు జాలయ్యతో "నా కత్తికి యీలా కంలో ఎదురంటూ లేదు. మరి, నీ యుక్తి బలానికికూడా ఎదురు లేదా?" అన్నాడు.

"లేదు ప్రభూ, లేదు!" అన్నాడు జిత్తులమారి జాలయ్య, కొంతసేపు ఆగి.

"ఒహో ఆలాగా! సరే, నీ బుద్ధి బలాన్ని పరీక్షించేందుకు మూడు పరీక్షలు పెట్టబోతున్నాను" అన్నాడు రాజు.

"బుద్ధిబలం కలవాడికి ఆసాధ్యమైన పని ఆనేదే లేదు ప్రభూ!" అన్నాడు జాలయ్య ముసిముసినవ్వులు నవ్వుతూ.

రాజు ఆజ్ఞాప్రకారం జాలయ్యకు కట్టు విప్పేవారు భటులు. రాజు వాణ్ణి కొటబురుజు మీదకు తీసుకుపోయి, దూరాన పొలం దున్నుతున్న ఒక రైతును చూపించాడు.

"ఆ రైతుకు తెలియకుండా అతడి కాడిఎడ్లను కాజేయాలి. ఇది మొదటి పరీక్ష" అని చెప్పాడు.

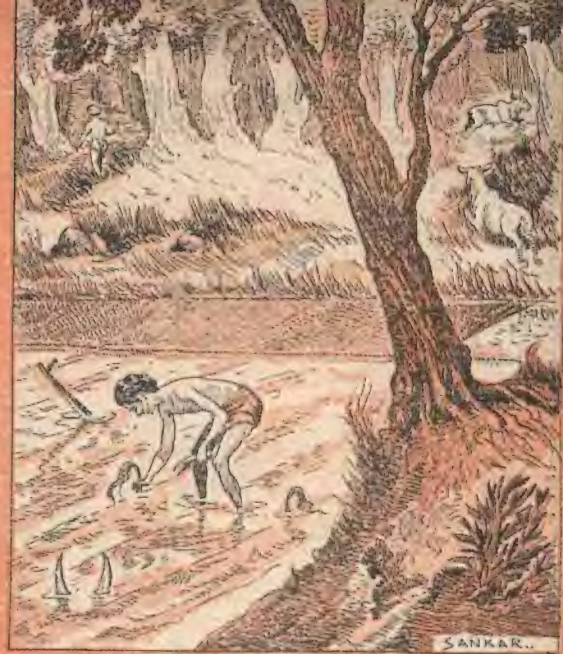

రాజువద్ద సెలవుతిసుకుని జిత్తులమారి జాలయ్య బయలుదేరాడు. పాలంపక్కనే వున్న అడవిలోపలకి చడిచప్పుడూ లేకుండా జొరబడ్డాడు. అక్కడనే దాన్తుని, గొంతెత్తి శ్రావ్యంగా పాడసాగాడు.

ఆ పాట చెవినిపడేసరికి పాలం దున్ను కొంటూవున్న రైతు దున్నటం అవి, అంత శ్రావ్యమైన పాట ఎక్కడినించి వస్తున్నదా అని నలుమూలలా చూడసాగాడు. ఎవరూ కనపడకపోయేసరికి ఎడ్లను వదిలేసి తన్ను యత్వంతో అడవిలోకి జొరబడ్డాడు.

ఇందుకోసమే ఎదురుచూస్తున్న జిత్తులమారి జాలయ్య, అడవిలోనించి బయటపడి సరాసరి ఆ ఎడ్లదగ్గరకు వచ్చాడు. మొలలో నుంచి కత్తిరిసి ఆ ఎడ్ల తోకలూ కొమ్ములూ కోసేశాడు. వాటని అక్కడే భూమిలో కాస్త కాస్త బయటికి కనబడెట్టు పాతేసి, ఆ మొండి ఎడ్లను అడవిలోకి తరిమేశాడు.

ఇంతట్లో రైతు అడవిలోనించి ఇవతలకు వచ్చాడు. ఎంత వెతికినప్పటికీ, అడవిలో ఆ పాటపాడే మనిషి కనబడకపోయేసరికి, ఎవడో దారితప్పిన గంధర్వుడే ఆ గానం ఆలాపించివుంటాడనుకుని మనస్సు సరి పెట్టుకున్నాడు. ఇంతకంటే చేయగల దే ముంది? సరాసరి తను దున్నుతూవున్న

చేసుదగ్గరకు వచ్చి చూస్తే ఎడ్లు లేవు. కాని, భూమిలోపలనించి కొంచెంకొంచెంగా ఎడ్ల కొమ్ములూ, తోకలూ కనబడుతున్నవి.

ఇంతలోకి జిత్తులమారి జాలయ్యకూడా అక్కడికే వచ్చాడు. ఏమీ తెలియనట్టు సంగతి ఏమిటని రైతును అడిగాడు. రైతు జరిగిందంతా చెప్పాడు. అందుకు జాలయ్య: "ఒకవేళ భూమిలోకి కూరుకుపోయిన వేమో! తోకపట్టుకుని లాగరాదా?" అని సలహాయిచ్చాడు.

పాపం, ఆ రైతు బయటికి కనపడు తూస్తూ తోకలు, కొమ్ములూ పట్టుకుని గుంజే సరికి అవి కాస్తా చేతుల్లోకి ఊడిపచ్చినై.

తన ఎడ్లజత, కిందవున్న ఏదో బురద గుంటలో దిగబడిపోయి వుంటుందనుకుని, దేవుడా అంటూ ఇంటికి మరలిపోయాడు.

కోటబురుజుమీద నించుని యిదంతా కనిపెడుతూన్న అవనింద్రుడు, జాలయ్య బుద్ధిబలాన్ని మెచ్చుకొన్నాడు. కాసేపటి కల్లా జాలయ్యా పచ్చాడు.

"జాలయ్యా, నీ బుద్ధిబలం గొప్పదే! రెండవపరీక్షి విను. ఈరాత్రికి మా గుర్రపు శాలలో పంచకల్యాణిని ఎవరికితెలియకుండా తస్కరించాలి. తెలిసిందా!" అన్నాడు రాజు.

జాలయ్య రాజుకు నమస్కరించి వెళ్ళి పోయాడు. రాజు వెంటనే గుర్రపుశాలలో

కాపలావాళ్ళను పిలిచి, 'యీ రాత్రికి చాలా జాగ్రత్తగా వుండాలి' అని హెచ్చరించేశాడు.

జాలయ్య, సరాసరి రాజభవనానికి వెళ్ళి సేనానాయకుడి దుస్తులు దొంగిలించాడు. అవి తెడుక్కుని, నడిరేయికల్లా గుర్రపు శాలదగ్గరకు వచ్చి చూస్తే, రాజుగారి కావలి వాళ్లంతా అతిజాగ్రత్తతో వున్నారు. ఒక ఆశ్వికుడు రాజుగారి పంచకల్యాణిమీదనే కూర్చునివున్నాడు.

పరిస్థితి తెలుసుకున్నాడు జాలయ్య. సరాసరి కాపలావాళ్ళదగ్గరకు వచ్చి—

"అబ్బాయిలూ!—దొంగ దొరికిపోయాడు.

ఇంతరాత్రివరకూ మీరు మేలుకుని జాగ్రత్తగా వున్నందుకు రాజుగారు ఎంతో మెచ్చుకొన్నారు. మిమ్మల్ని సరదాగా ఉండమని ఈ పానియం బహుమతిగా పంపించారు" అంటూ వెంటతెచ్చిన షర్పతు బుడ్లు తలికొకటి వాళ్లముందు పెట్టాడు.

జాగరం తప్పందే చాలుననుకున్న భటులంతా ఆ షర్పతుబుడ్లను అందినవి అందిన వెంటనే నోటికి తగిలించారు. అందులో ముందుగానే మత్తుమందు కలిపితెచ్చిన జిత్తులమారి జాలయ్య, వాళ్ళు తాగి కింద పడిపోగానే, రాజుగారి గుర్రాన్ని ఎక్కి బయటికి వుడాయించాడు.

కాసేపు ఐన తరువాత రాజుగారు అశ్వశాలకు వచ్చిచూస్తే, పడివున్న కాపలావాళ్లు కనిపించారు. కాలలో గుర్రం లేదు.

అంతగా ముందుజాగ్రత్తలు తీసుకున్నా, ఇంతమోసం జరిగిందేమిటా అని అనుకనేటంతలో, గుర్రంమీదినించి జాలయ్య రాజుగారిఎదుట దిగాడు. రాజు తెల్లబోతూ—

“జాలయ్యా, ఇక అఖరుపరీక్ష చెబుతా వీను: రాణిగారి వేలిపుంగరాన్ని, అమె మేలుకొనివుండగా అపహరించగలిగితి వంటే, నిన్ను క్షమిస్తాను” అన్నాడు.

ఈమాట చెప్పి రాజు సరాసరి అంతఃపురానికి వెళ్ళి రాణిపక్కనే కూర్చున్నాడు. పహరావాళ్లను హెచ్చరించే వుంచాడు.

గంటసేపయినతరువాతహతాత్తుగా ఎవరో వస్తున్న అలికిడి ఐంది. పిట్టగోడదగ్గరకు వెళ్ళి రాజు కిందకు చూశాడు. పిట్టగోడ వరకు ఒకనిచ్చెన అనించివున్నది. అనిచ్చెనమీదినించి ఎవరో మనిషి పైకి ఎక్కి రావడం కనిపించింది.

ఇంకెవరు? జిత్తులమారి జాలయ్యో ఐవుంటాడనుకొని అ చీకట్లో సరిగా గుర్తించకుండానే రాజు నిచ్చెన ఒకచేత పట్టుకుని ఆ మనిషిని రెండోచేతితో నెట్టేశాడు. అలా రాజు నెట్టివేసింది నిజమైన మనిషి

కాదు. జాలయ్య, సరిగా తనవంటిదే ఒక గుడ్డబొమ్మ తయారుచేసి, నిచ్చెన మెట్ల మీదకు ఎక్కుతున్నట్టు బొమ్మను తాడుతో లాగుతున్నాడు. తను నిచ్చెనకు ఒకపక్షగా నించుని, యేంజరుగుతుందో అని వేడుక చూస్తూవున్నాడు.

మనిషిఅనుకున్న ఆ బొమ్మను కిందికి నెట్టివెయ్యగానే, రాజు మెట్లుదిగి వచ్చేశాడు. ఇది గమనిస్తునేవున్నాడు జాలయ్య.

రాజు అటు వెళ్లగానే, జాలయ్య మరొక వైపునించి మెట్లెక్కి రాణిగారి అంతఃపురం చేరుకుని, చాటున దాగి మారుగొంతుకతో ఇలా అన్నాడు:

"పాపం, అనుకున్నంతా అయింది. జిత్తులమారి జాలయ్యగాడు నిచ్చెనమిది నించి పడి చచ్చాడు. ఇక నీ వుంగరానికి ప్రమాదం ఏమీలేదు. ఐనా, కొన్నాళ్లవరకూ వుంగరంపెట్టుకు నిద్రపోవడం మంచిది కాదు. ఇటుతే, దాచేస్తా" అన్నాడు.

నిద్రమత్తులో వున్న రాణి, ఈమాట విని గానె తన వేలివుంగరాన్ని తీసి తెర పక్కనవున్న జాలయ్యచేతికి యిచ్చేసింది. ఆ వుంగరం చేతపుచ్చుకుని జాలయ్య పరుగుతీశాడు.

కాసేపటికల్లా రాజువచ్చి, నిద్రలో వున్న రాణిని లేపి, "పాపం, అనుకున్నంతా అయింది..." అని ఏమో చెప్పబోయేసరికి, రాణి కళ్ళు తెరిచింది.

"అస్తమానం అదేమాటా! యివ్వుడే కదూ నావేలివుంగరం తీసి పట్టుకెళ్లారా?" అన్నది అమె చిసుగ్గా.

"ఇదేమిటి? వుంగరమా!! వుంగరం!" అన్నాడు రాజు తెల్లబోతూ, వెంటనే జిత్తుల మారి జాలయ్య ఎత్తు తెలిసిపోయింది రాజుకు.

తెల్లవారగానె జిత్తులమారిజాలయ్య రాణి గారి వుంగరంతోసహా, రాజుగారి దగ్గరకు వచ్చాడు. రాజు నవ్వుతూ—

"జాలయ్యా! నీ బుద్ధిబలం పాటలేసి దని తెలిపాయింది. నీ పురికి రద్దు చేస్తున్నాను. 'జిత్తులమాన్యం' అన్నపేరుతో నీకు వందవకరాల పొలం యిచ్చాను. హాయిగా బ్రతుకు, ఫా!" అన్నాడు.

"ప్రభువుల దయ..." అంటూ చేతులు జోడించి రాజుకు సమస్కరించాడు జిత్తుల మారి జాలయ్య.

జాలయ్య తన యుక్తివల్ల సంపాదించు కొన్న 'జిత్తులమాన్యం' ఈనాటికి అనుభ విస్తూ సుఖంగా వుంటున్నాడు.

ఎంత వడిగా నడవగలవు?

ఈప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాలంటే ఒక సులువైన మార్గమున్నది :

ఎనభై లేక వందగజాల పాడవుగల పన్నటి దారం తీసుకో. ఒక సీసం ముక్కగాని, బరువైన లోహపు ముక్కగాని, లేదా రాయైనా సరే తెచ్చి, ఆ దారానికి ఒక చివరని కట్టు.

అలా కట్టిన బరువుకు 44 అడుగుల దూరంలో అనవారుకోసం ఒక ముడి వెయ్యి. లేదా, మడత ఒకటి పెట్టినాసరే. అక్కనుండి మళ్ళీ 44 అడుగుల దూరంలో పైమోస్తరుగానే మళ్ళీ ఒక అనవారుపెట్టి, అలానే దారంపాడుగునా ప్రతి నలభైనాలు గేసి అడుగులదూరంలోనూ ఒక్కొక్క అనవారు పెట్టుకొంటూ వెళ్ళు. అనగా, మొత్తం వందగజాల పాడుగుగల దారానికి, ప్రతి నలభైనాలుగేసి అడుగుల దూరంలోనూ ఒక్కొక్క అనవారు విర్పడి వుంటున్నది.

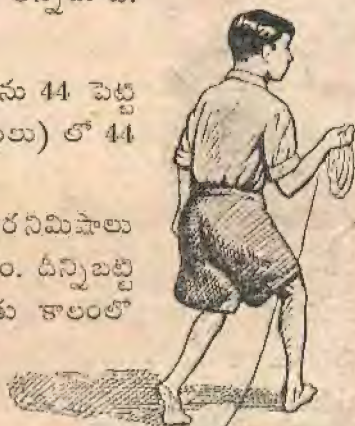
ఆటతురువాత—సెకన్లుముళ్ళు గల వాచీ చేతపట్టుకో. ఇప్పుడు, మొదట బరువు కట్టిన దారపు కొనని కిందపెట్టి, దారం చేతిలోనే పట్టుకొని మామూలుగా నడుపు.

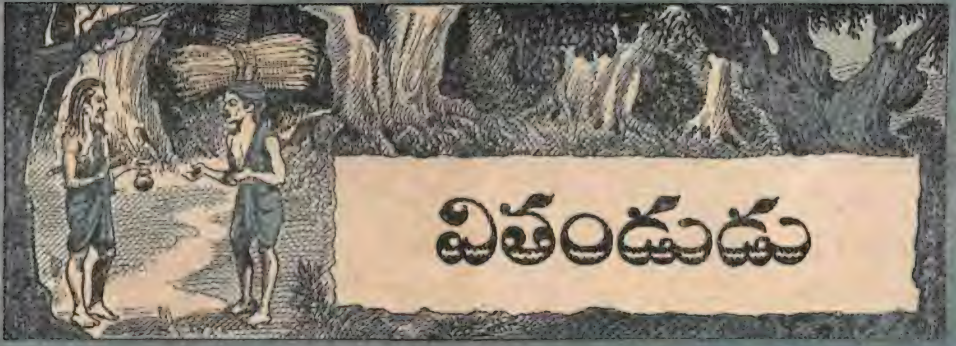
నీచేతిలోనుండి దారపుముళ్ళు (అనవాళ్ళు) ఒక్క అరనిమిషంలో యెన్ని జారి పడతాయో అన్ని మైళ్ళు నీవు ఒకగంటలో నడిచినట్టు అన్నమాట.

ఎలాఅంటే—

ఒక మైలుకు 5280 అడుగులు. ఈ సంఖ్యను 44 పెట్టి భాగిస్తే 120 వస్తుంది. అనగా 5280 (లేక ఒక మైలు) లో 44 నూటయ్యరవైయ్యో భాగమని తెలుచూపుంది.

అలానే, ఒక గంటకు నిమిషాలు 60. లేదా అరనిమిషాలు 120. ఒక గంటకాలంలో అరనిమిషం 120 వ భాగం. దీన్నిబట్టి తెలుస్తూన్నదేమిటంటే : ఒక గంటలోని 120-వంతు కాలంలో ఒక మైలులోని 120-వ వంతు దూరం నడవ గలుగుతున్నా వన్న మాటకదా !

వితండుడు

ఒకానొకప్పుడు ఒక అరణ్యంలో వితండు డనే పేదవాడు ఉండేవాడు. వితండుడు అమాయకుడు. అతను తన రెక్కలకష్టం మీదనే గంపెడు సంసారాన్ని ఈదుకు రావలసి ఉండేది.

చీకటితోనే లేచి, గొడ్డలి బుజాన వేసికొని పోయి, అడవిలో కట్టెలు కొట్టితేవడం, ఆ తెచ్చినమోపు ఊరిలో అమ్ముకొని కాలక్షేపం చేయటం—ఇది అతని నిత్యకృత్యం.

ఇలానే ఒకనాడు వితండుడు కట్టెలు కొడుతూవుండగా, ఆ దారినపోయే ఒక సాధువు వానిని చూచాడు. కష్టజీవి ఐన వితండుణ్ణి చూడగానే ఆ సాధువుకు కనికరం వేసింది. వితండుణ్ణి పిలిచి, "నాయనా!—ని వెవరవు? ని పేరేమిట?" అని అడిగాడు. అందుకు వాడు "అయ్యా!—నా పేరు వితండుడు. కట్టెలు కొట్టి జీవించటమే నా పృథ్వి" అని చెప్పాడు.

సాధువు సప్పుతూ, "వితండుడా! వితండుడు!—భైష్! బాగుంది పేరు." అని, కొంచెంసేపు ఆలోచించాడు.

కుశలప్రశ్నలయిన తరువాత "నాయనా!—లోకమే మరచి, సంసారం కోసమని ఇంత తాపత్రయపడుతున్నావే, నీ మనస్సులో ఎన్నడైనా దేవునిగురించి ఆలోచిస్తూఉంటావా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"దేవుడా! ఎవరాయన? నే నెరిగిన బంధువులలోగాని, స్నేహితులలోగాని ఈ పెరుగలవాళ్ళు లేరే! ఐనా, గంపెడు సంసారంతో సతమతమయ్యే నాకు, వాళ్ళను గురించి, విళ్ళనుగురించి ఆలోచించే తీరిక యెక్కడ స్వామి?" అని బదులు చెప్పాడు.

ఈ బవాబు వినేసరికి వితండునిమీద సాధువుకు ఆశ్చర్యమూ వేసింది, కోపమూ పచ్చింది. ఐనా తటపటాయించి, "అబ్బాయీ!—నివు దేవుడిపేరే వినలేదా?

వింతగావున్నదే!—నిన్నూ సన్నూ, ఈ చెట్లూ గట్లూ వుట్టల్నీ, ఆ దూరాన కనబడే కొండలనూ సముద్రాలనూ—మన కంటికి కనిపించే సమస్తమైన వస్తుబాలాన్నీ సృష్టించిన ఆ మహానుభావుని పేరే వినలేదా?—హహహహ!!” అంటూ పకపక నవ్వాడు.

ఇలా మాటాడి, సాధువు సవ్వేసరికి వితండుడికి తనేదో గొప్పనెరం చేసినట్టు అనిపించింది. కాళ్ళమీదపడి, తరణిపాయం సెలవీయమని ప్రాధేయపడ్డాడు.

అప్పుడు సాధువు వితండుణ్ణి లేపదీసి, “నాయనా!—మానవజన్మ ఎత్తినందుకు మోక్షంపొందటమే సార్థకం, మోక్షంపొందాలంటే తపస్సుచేయాలి. అలా చేయకపోతే మనం మరణించినతరువాత మళ్ళీ ఏ కుక్కగానో, కాకిగానో వుట్టవలసివస్తుందినుమా!” అని అనేకవిధాల బోధచేశాడు.

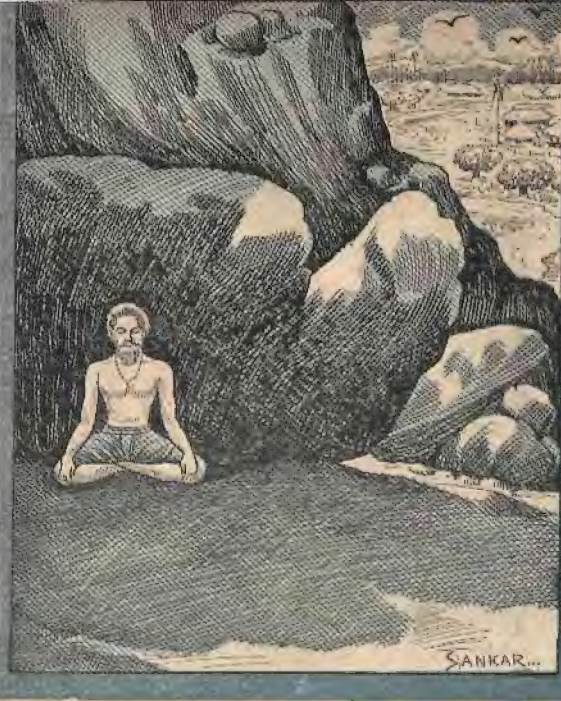
వితండుడు కళ్ళవెళ్ళపడ్డాడు. ఈ దేవుడి గొడవ జొరబడి అతని హృదయంలో నానా చికాకూ కలగసాగింది. సాధువు ముమ్మారు దివింది తనదారిన వెళ్ళిపోయాడు. వితండుడు కట్టెలమోపు నెత్తినపెట్టుకుని బరువెక్కిన హృదయంతో, కాళ్ళిడ్చుకుంటూ గ్రామానికి బయలుదేరాడు.

ఆరొజున కట్టెలు అమ్మగా వచ్చిన డబ్బులు భార్యచేతిలో పెట్టి, వితండుడు దైవధ్యానంలో మునిగిపోయాడు. భర్తలో వచ్చిన యీ మార్పుచూచి వితండుడిభార్య మొదట్లో ఆగ్బర్యపడింది. కాని మరునాటి పుడయం అడవికి పోకుండా దైవప్రార్థనలోనే మునిగివున్న అతణ్ణి చూసేసరికి విపరీతమైన కోపం వచ్చింది.

“వేళయింది, గొడ్డలి బుజానవేసుకుని అడవికి పోవేం!” అన్నది ఆమె.

“ఉహూ! పోను, నా అత్తగతి యేం కావాలి? నెను అడవికి పోతే దేవుడి సంగతేమిటి?” అని గద్దెస్తూ, అర్థం అయ్యా

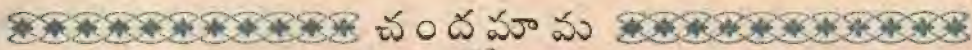
ఆక్కడికి దగ్గరలోనే 'మంత్రపర్వతాలు' అనే పెద్ద కొండలవరస వున్నది. రాత్రిళ్ళే కాదు, పట్టపగలు సయితం ఆ కొండల మీదికి ఎవరూ వెళ్లరు. ఆక్కడ పశాచాలో, గంధర్వులలో మనలుతూవున్నట్టు లోకులు చెప్పుకొనేవారు.

దైవప్రార్థనలో మైమరచి వున్న వితండుడు సరాసరి ఆ మంత్రపర్వతాల మీదికే వెళ్ళిపోగలిగాడు. దట్టంగా వున్న చెట్లమీద, చిక్కగా అల్లుకుపోయిన కొండ తీగెలతో, చల్లగా చీకటిగా వున్న ఒక ప్రదేశంలో కూర్చున్నాడు. మరి కాస్సేపటికల్లా దైవప్రార్థనలో నిమగ్నుడైయ్యాడు.

అలా ఎంత కాలం గడిచిపోయిందో చెప్పలేము. ఒకనాడు, దైవప్రార్థనలో నిశ్చలంగా కూర్చునివున్న వితండుడికి దగ్గరలోనే ఏదో శబ్దం వినిపించినట్టయింది. అడ్డంగా వున్న చెట్లకొమ్మల్ని అవతలకు తొలగించిచూశాడు.

ధగధగమనే పస్తాభరణాలతో, నిగనిగమనే కరీరకాంతితో, మిరుమిట్లుకొల్పుతున్న యిద్దరు కన్యలు—ఆక్కడ పచ్చికమీద కూర్చుని పచ్చీసు ఆడుకుంటున్నారు. చూస్తున్నాడు వితండుడు.

కాని సాధువు మాటలను ఏకరువుపెట్టాడు. అతనిభార్య అప్పటికి పూరుకుంది. ఒకటి రెండురోజులు గడిచాయి. కాని వితండుడు కాలమంతా దైవప్రార్థనలోనే గడపసాగాడు. ఇంట్లో చిట్టెడు గింజలుకూడా లేవు. పిల్లలు ఆకలితో అటమటించిపోతున్నారు. భర్త భోరణి యిక ఏమాత్రం సహించలేక, వితండుడి భార్య తిట్లపారాయణ ప్రారంభించింది. 'ఛీ' అనుకొన్నాడు వితండుడు. 'దైవప్రార్థనకైనా అవకాశంలేని ఈ పాడు కొంపలో ఉండటం ఎందుకు?' అని ప్రశ్నించుకున్నాడు. విరక్తిచెంది, సరాసరి కొండలకేసి బయలుదేరాడు.

సర్వం మరచి పచ్చీసు అడుకుంటున్న ఆ కన్యలు ఎవరో! వితండుడికి ఈ సందేహమే కలగలేదు. వారి పచ్చీసు అటలో తనూ భాగస్వామి అయిపోయాడు!

అట మంచి పసండుగా సాగిపోతూ వుంది. గడులలోనుంచి పైకి కిందికి, ప్రక్కలకి కన్యలిద్దరూ కదిలిస్తున్న ప్రతి గవ్వకేసి గుచ్చిగుచ్చి చూస్తున్నాడు వితండుడు. హఠాత్తుగా ఒకామె పారపోతుగా గవ్వను పైకి కదిలించబోయింది. ఆ ఎత్తుగడ తప్ప అని వితండుడికి తెలుసు.

“అమ్మాయ్, ఆ ఎత్తుగడ తప్ప! ఆ గవ్వను కదిలించకు” అనేకాడు అప్రయత్నంగా వితండుడు.

కన్యలిద్దరూ భయకంపితలై, వితండుడికేసి చూశారు. మరుక్షణానే లేళ్లుగా మారి, చెంగున ఎగురుతూ పారిపోయారు.

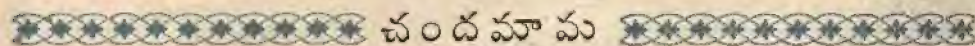
ఆ దృశ్యం చూసేసరికి వితండుడికి కలలోనుంచి మేల్కొన్నట్టునిపించింది. కొంపాగోడూ, పెళ్లాం బిడలా అంతా గుర్తుకొచ్చి ఒక్కసారి చూసివద్దాం అనుకుని బయలుదేరాడు.

కాసేపటికల్లా కొండదిగువకు వచ్చేశాడు. దాహమైంది. అక్కడ చిన్న కొలనుదగ్గరకు

వెళ్ళి దాహం తీర్చుకునేందుకు నెళ్ళ కోసం కిందికి వంగేసరికి, నీటిలోఒక వృద్ధుని స్వరూపం కనిపించింది!! వితండుడికి భయం పుట్టింది.

‘అంతా మాయ! అసలీ పర్వతాలే మాయ!’ అనుకొన్నాడు వితండుడు. అతను దాహంతీర్చుకుని తన ఇల్లు వుండే చోటికి వచ్చాడు. కాని అక్కడ తన ఇంట్లో అసలాలే కనబడలేదు. సంసారం ఏమైందా అని ఆలోచనలో పడ్డాడు వితండుడు. అంతలో నీలాటరేపునుండి కడప బుజాసవేసుకుని పోతున్న ఒక స్త్రీ అతడికి ఎదురువచ్చింది. “అమ్మా! యిక్కడ వితండుడు అనే

ఒక కట్టెలవాడి భార్య, బిడ్డలూ ఉండే వారుకదా. అసంగతి నికేమైనా తెలుసా?” అని అడిగాడు.

ఆ స్త్రీ వితండుడికేసి అతి ఆశ్చర్యంగా చూసింది. తరవాత పకపక నవ్వుతూ—

“నాయనా!—ఈ ప్రాంతంలో మూడు తరాలక్రిందట వితండుడనే కట్టెలవాడు భార్యపిల్లలతో ఉండేవాడని, సంసార మందు విరక్తికలిగి మంత్రపర్వతాలమీదికి పోయాడని, మా ముత్తప చెబుతూవుండేది. అంతకన్న నాకేమీ తెలియదు” అన్నది.

ఆమాటలతో వితండుడికి అంతా అర్థమై పోయింది. ఒకసారి శరీరంకేసి చూసు కున్నాడు. ముడతలు పడివుంది. మోకాళ్ళ వరకు తగులుతూంది తెల్లటిగడ్డం. ఆనాడు కొలనులో కనబడిన ఆ వృద్ధుని ప్రతిబింబా నికీ తన స్వరూపానికి తేడా యేమిలేదు! శరీరంలో పటుత్వం సడలింది. ఆయాస

పడుతూ, ఒక చెట్టుమొదట కూలబడ్డాడు. అతనికేసి బాలిగా చూసిన ఆ స్త్రీ అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోబోతున్నది. అగమని సంజ్ఞ చేశాడు వితండుడు. ఆమె అగింది. అప్పు డతను “నా మాట ఒక్కటే వుంది. ఈ మాటను మీ గ్రామంలోనే కాదు, వీలైన చోటల్లా వ్యాప్తిచేయాలి” అన్నాడు.

“ఏమిటది?” అని అడిగింది ఆ స్త్రీ, వింతగా చూస్తూ.

అందుకు వితండుడు “దైవప్రార్థనలో మునిగి భార్యబిడ్డల్నీ, సంసారాన్నీ మరచి పోకూడదు. ఇది మహాపాపం! ఇలాంటి వాళ్ళు రాబోయే జన్మలో కుక్కలుగానో, కాకులుగానో పుట్టితీరుతారు. ఇదే నా మాట!” అని చెప్పి ఆ చెట్టుమొదటనే ప్రాణం విడిచాడు. కాసేపటికల్లా గ్రామ ప్రజలు తండోపతండాలుగా వచ్చి, వితం డుడి వింతచరిత్ర అంతా తెలుసుకోసాగారు.

బదులు చెప్పు

1. ప్రపంచంలో పెద్దరత్నం ఏది ?
కలినాన్
కోహనూర్
నిజాం
2. ఇండియాలోకల్లా పెద్ద సంపాద్యారం
ఎక్కడ వుంది ?
ధిల్లీ
అగ్రా
ఫతేపూర్ సెక్రీ
3. అన్నిటికంటే గొప్ప మ్యూజియమ్
ఎక్కడవున్నది ?
మాస్కో
లండన్
న్యూయార్క్
4. 'కాదంబరి' వ్రాసింది ఎవరు ?
బాణుడు
భారవి
కాళిదాసు
5. అన్నిటికన్న ఎత్తున వున్న పట్టణం
ఎక్కడ వున్నది ?
చైనా
అమెరికా
టిబెట్
6. తెలివిజన్ కనిపెట్టింది ఎవరు ?
అడిసన్
బేర్డ్
బన్నెన్

వి నో దం

ఒక ఉపాధ్యాయురాలు పిల్లవాని వ్యాసం చూడగా దానినిండా పెద్ద పెద్ద శబ్దాలున్నవి. అవిక అతనిని పిలిచి, 'ఏమబ్బాయీ! ఈ వ్యాసం నీ సొంతమేనా?' అని అడిగింది. అందుకు ఆ పిల్లవాడు కొంతసేపు ఆలోచించి 'అలా అనటానికి ఏల్లేదండీ! ఇందులోని కొన్ని శబ్దాలు మీకు నిమంటువుకోకూడా దొరుకుతాయి' అని జవాబిచ్చాడు.

* * *

ఒక పిల్లవాడు మరి విసిగించేటప్పటిక పంతులు గారు 'నేనే లేకపోతే, ఈ పట్టణంలోని చదువురాని గాడిదల్లో నిన్నుమించినవాడు ఉండడు' అన్నారు.

* * *

'డాక్టరుగారూ! నాకు నయమవుతుందా?' అని అడిగాడు రోగి.

'నూటికి సూరుపాళ్ళు నయంకావచ్చు. ఈ రోగంవల్ల నూటికి తొంభైమంది చచ్చిపోతారని పుస్తకములో వ్రాసివుంది. నా రోగులు తొమ్మిదిగురు చనిపోయారు. నీవు వదవవాడివి. కాబట్టి తప్పకుండా నయమవుతుంది' అన్నాడు ఆ డాక్టరు.

* * *

చిట్టి తన స్నేహితురాళ్ళిద్దరి ముగ్గురితో అడు కొంటున్నది. ఇంతలో చిన్నికూడా అడుకోటాని కొచ్చింది. ఇది చిట్టికి ఇష్టంలేదు. అందుకని 'చిన్ని! నీవు దాసిదానివి. నీ కివ్వాలే సెలవు. నీ వింటికి పోవచ్చు' అన్నది.

దేవతల దీపాలు

చిక్కని చీకటిలో అప్పురసలు
సభతీర్చిన వేళేలయందు,
దీపాలై వెలుగుతవి మిణుగురులు
ఏం చక్కా వారల ముందు?

మంచుతడులు ఆరని పచ్చికపై
మిణుకు మిణుకుమని మిణుగురులు.
రేతిరి కన్నియ చీరచెరుగుపై
మిలమిలమని ముతైపు సరులు.

నల్లని మొఖంమల్లు చీకటిపై
మెరుస్తున్న మిణుగురుపురుగులు,
తారకహారక కాంతి కణాలై
ఎగిరే రవ్వల చిరు పరుగులు.

మిణుగురులున్నచోట పాపల్లా!
అతిజాగ్రతగా మెలగండి!
దగ్గరలోనే దేవతలెట
సర్తిస్తూ ఉందురునుండి!

పాపాయిలూ! ఈ
కుక్కను చూడండి. ఎవరి
కోసమో వెతుకుతున్నట్టు
ఉంది గదా! నిజమే.
అక్కడే బుట్ట ఒకటి ఉంది
చూశారా! ఆ బుట్ట యజ
మాని విషమయ్యాడే తెలి
యటంలేదు. బుట్టలో తిను
బండారాలున్నయే. కుక్క
నేరూతున్నది. కాని యజ
మాని వస్తావేమోనని భయ
పడుతున్నది. యజమాని
ఎక్కడున్నాడో చెప్పి
కుక్కకు హెచ్చరికచేస్తారా!

అ ట్ట చి వ రి బొ మ్మ

అద్భుతమైన ఈ కథ వినటంతోనే, ఇన్నాళ్లుగా తనను ఆదరిస్తున్న ఆ తెల్ల పిల్లే ఇప్పుడు ఎదట ప్రత్యక్షమైన ఈ భువనైకసుందరి అని తెలింది. ఇదిచూచి కృపాసేనుని అనందానికి మేరలేకపోయింది. తన తండ్రి కోరినటువంటి మూడవ కోరిక ఇంతటితో తీరినట్టే అతను ఉప్పొంగిపోయాడు.

కృపాసేనుడూ రత్నమాలా కలిసి భవనంలోని తక్కిన గదులలోకి వెళ్ళారు. కాపం తీరిన అమె పరివారం రత్నమాలను ఎదుర్కొనవచ్చారు. మళ్ళీ యిప్పుడు తమ రాకొమారి నిజస్వరూపంలో కనబడటం వారికి చెప్పలేని అనందాన్ని కలిగించింది. పైగా, ఆమె కృపాసేనుణ్ణి వలచినదన్న సంగతి తెలియగానే, మిన్నుముట్టటట్టు అందరూ జయజయధ్వనులు చేశారు.

చిలకా గోరింకలలాగా కనిపించే ఆ ఉభయులూ, పరివారంతోనూ బయల్దేరారు. వారు సరాసరి కృపాసేనుని తండ్రిరాజ్యం చేరుకొన్నారు. అన్నలైన కాంతిసేనుడూ కమలసేనుడూకూడా చెరివక నుంచరిసి తమతో వెంటబెట్టుక వచ్చారు. ఐతే, రత్నమాల సౌందర్యంముందు వారి అందచందాలు ఎంత మాత్రమూ వన్నెకెక్కిటట్టు కనిపించలేదు.

రత్నమాలను మించిన సౌందర్యవతి ముల్లోకాలలోనూ లేనేలేదని రాజ్యంలో అందరూ ఒక్కమాటగా చెప్పసాగారు. ప్రజల పుద్దేకం ఇలా పుండగా రాజు మరేమనటానికి వీలులేకపోయింది. రత్నమాల సౌందర్యానికి సాటిలేదని రాజు వచ్చుకొన్నాడు. కడసారివాడైన కృపాసేనుని తెలివితేటలకు, పట్టుదలకూ మెచ్చుకొన్నాడు రాజు. వారిద్దరికీ అతివైభవంగా వివాహంచేసి, తన రాజ్యమిచ్చి కృపాసేనునికి పట్టంకట్టబోయాడు.

ఐతే, రత్నమాల చూపులకు మాత్రమే కాదు, సుగుణాలకుకూడ అమె సుందరే. ఆమె కోరికపైన పెద్దన్న లిద్దరకూ వారువారు తెచ్చుకొన్న రాజ క్రమాల్లెతో వివాహంచేయటానికి, తండ్రి రాజ్యం ఒక్క కృపాసేనునికే గాక సోదరులు ముగ్గురకూ సరిసమంగా పంచిపెట్టటానికి ఏర్పాట్లు జరిగినై.

ముగ్గురకూ ఒకేరోజున వివాహమైంది. నాటినుంచీ వారు ముగ్గురూ సుఖంగా రాజ్యం ఏలుకోసాగారు.

టైప్ రైటింగ్ చిత్రము

(ఎన్. వెంకటేశమూర్తి - హసాన్)

రేఖాచిత్రము

ఉదయశంకర్ - వ్రయాగ్ (వయసు : 11 సం)

ఫోటో వ్యాఖ్యల ఫోటీ

జాలైనెల ఫలితాలు

జాలైనెల చందమామలో ప్రచురింపబడే ఫోటోలకుగాను, మాకు వచ్చిన వ్యాఖ్యలలో ఉత్తమంగా వున్న ఈ దిగువ వ్యాఖ్యలకు బహుమతి యివ్వడమైనది.

వ్యాఖ్యలు :

మొదటి ఫోటో : 'తెన్ను'

రెండవ ఫోటో : 'రెన్ను'

పంపిన వారు :

భూతప్పరి హిందురంగ విఠల్ కుమార్ వాల్తేరు.

బహుమతిపొందిన ఈ వ్యాఖ్యలు, పంపిన వారి పేరుతోనూ జాలైనెల చందమామ ఫోటోల దిగువన ప్రచురిస్తాము. బహుమతి మొత్తం రూ. 10/-జాలై సంవిక వెలువడిన వెంటనే పంపబడుతుంది.

ఆ గస్టు నెలలో

ప్రచురింపబడే ఫోటోల సమూహాలు వివరాలతోనూ ప్రక్క పేజీలో చూడండి.

బదులుచెప్ప జవాబులు :

1. కలినాన్	4. బాబుడు
2. వతేపూర్ సిక్రి	5. టిబెట్
3. లండన్	6. జేర్

1953 ఆగస్టునెల సంచికలో ప్రకటించబడే ఫోటోలకు సమూహాలు

★ పైరెండు ఫోటోలకూ సరివస వ్యాఖ్యలు కావాలి. వ్యాఖ్య ముచ్చటైన ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలో గానీ ఉండవచ్చు. మొదటిఫోటోకూ రెండవ ఫోటోకూ వ్యాఖ్యలు సంబంధం కలిగివుండాలి.

★ జూన్ 10వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.

★ దిగువ కూపన్లలో వ్యాఖ్యలు రెండూ పూర్తి చేసి, ఈ ఆడనుకు పంపాలి: చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు - 26.

★ చందమామ కూపన్లలోగాక, ఇతర విధముల పంపే వ్యాఖ్యలు పోటీకి పనికిరావు.

→ చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ కూపన్ ←

మొదటి ఫోటో

రెండవ ఫోటో

వ్యాఖ్య

వ్యాఖ్య

పంపినవారి పేరు

పూర్తి చిరునామా

వస్తూంది!
విజయ వారి

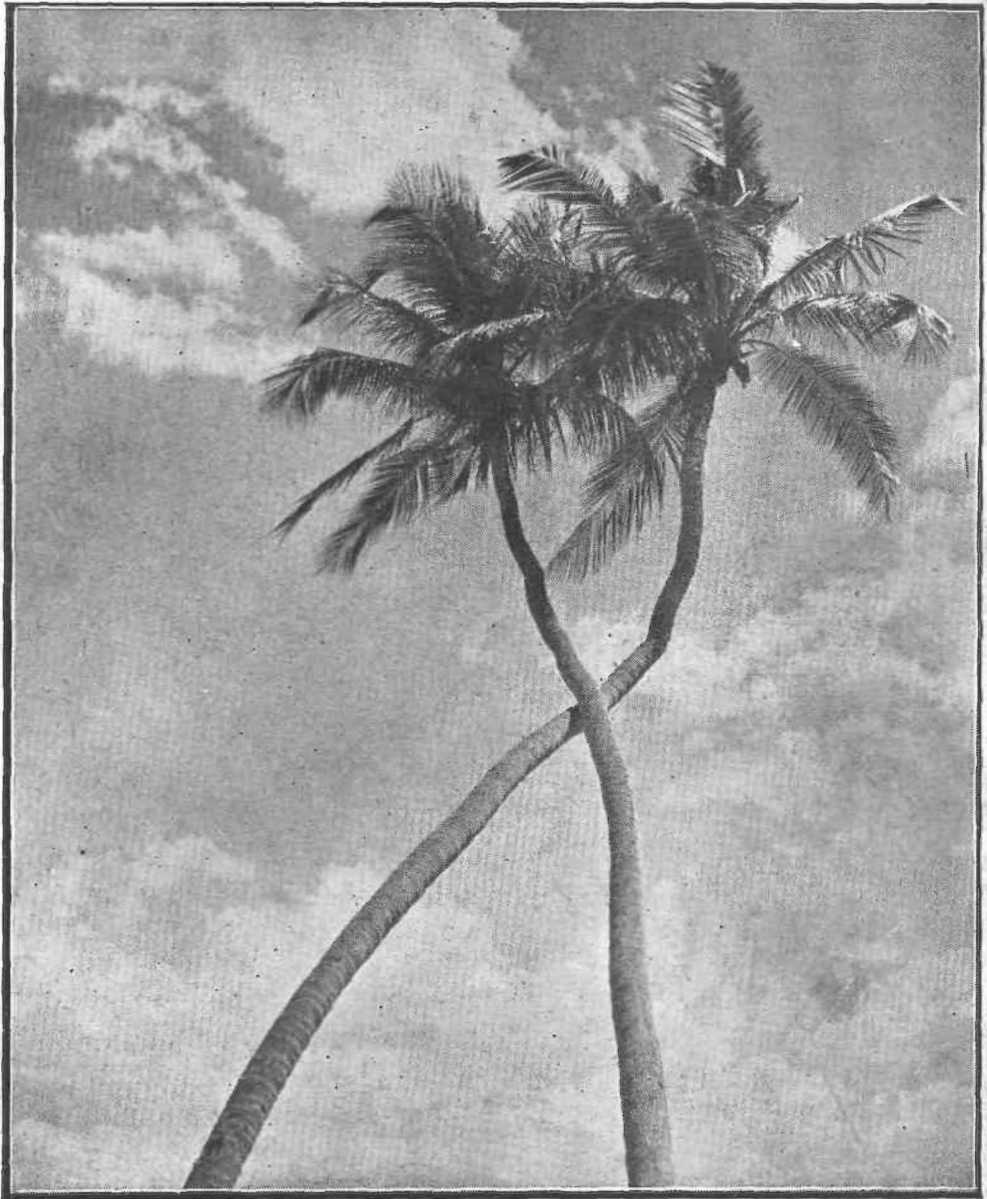
చంద్రహారం

అడైరెక్టర్
కె. కామేశ్వరరావు
బి.ఎ.

నిర్మాతలు... నాగిరెడ్డి & చక్రపాణి

Printed by B. NAGI REDDI at the B. N. K. Press Ltd., Madras 26, and Published by him from Chandamama Publications, Madras 26. Controlling Editor: SRI CHAKRAPANI.

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

మానుల జంట

పండినవారు :
డి. అజంతాదేవి - చిత్తూరు

